

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
บ้านโนนกรด

นางสาวมาลา ถาจอหอ

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ประกาศนียบัตรบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ปีการศึกษา 2544

บทคัดย่อ

มาลา ถาจอหอ : การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
กองทุนหมู่บ้าน โนนกราด
อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลวดี รังษิพัฒนานนท์, 64 หน้า

การประเมินกองทุนหมู่บ้าน โนนกราด เพื่อต้องการทราบว่ากองทุนหมู่บ้านดำเนินการบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่ และเพื่อทราบตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในด้านต่าง ๆ พร้อมบอกถึงปัจจัยด้านบวกและปัจจัยด้านลบของกองทุน เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน คือ การสัมภาษณ์ การสังเกต การบันทึกข้อมูล รูปแบบการประเมินใช้แบบชีพท์โมเดล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแบบบูร. ต่าง ๆ และเก็บข้อมูลเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์ ซึ่งลักษณะของประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จะแบ่งตามลักษณะของประชากรที่อยู่ในหมู่บ้าน ประชากรกลุ่มที่เป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิก คณะกรรมการกองทุน ผลการประเมิน คือ ชาวบ้าน โนนกราดมีความร่วมมือและสนับสนุนการจัดตั้งกองทุนเป็นอย่างมาก คณะกรรมการมีการคัดเลือกโดยเสนอชื่อและยกมือให้คะแนน ซึ่งมีคุณสมบัติตามระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เงิน 1 ล้านบาท ได้รับโอนเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2544 ซึ่งอนุมัติให้สมาชิกกู้ 2 ครั้ง จำนวน 91 คน เป็นเงิน 854,000 บาท ปัจจุบันเหลือเงิน 148,915.21 บาท ซึ่งแบ่งตามโครงการ ดังนี้ การเกษตร 80 ราย ค้าขาย 2 ราย เลี้ยงสัตว์ 5 ราย และช่างซ่อม 2 ราย สมาชิกผู้กู้ได้นำเงินไปใช้ตามโครงการที่ขอกู้ ซึ่งขณะนี้กำลังดำเนินการอยู่ กองทุนหมู่บ้าน โนนกราดส่วนใหญ่จะชำระคืนเป็นรายปี ช่วงนี้จึงยังไม่มีชำระเงินคืนกองทุน ชาวบ้าน โนนกราดมีความสามัคคีกันในระดับปานกลาง และไม่มีผู้นำชุมชนที่เสียสละ และเป็นที่พักของชาวบ้าน การพึ่งพาอาศัยและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหมู่เครือญาติเป็นส่วนใหญ่

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ
ปีการศึกษา 2544

ลายมือชื่อนักศึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์นิเทศก์และอาจารย์ที่ปรึกษา.....

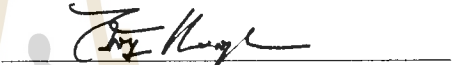
หน้าอนุมัติ

อาจารย์ที่ปรึกษา และกรรมการสอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการจัดการและการประเมินโครงการของสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤตวดี รังษีวัฒนานนท์)

กรรมการสอบ

(อาจารย์ ดร.วิศิษฐ์ แวสูงเนิน)

อนุมัติให้สารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการและการประเมินโครงการ

()

คณบดีสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บุคคล และกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลืออย่างดี ทั้งในด้านวิชาการ และด้านการดำเนินงานวิจัย อาทิเช่น

- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กุลวดี รังษีวัฒนานนท์ อาจารย์นิเทศก์และอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์
- คณะพัฒนากรอำเภอ คุณอารี ประสิทธิ์สุวรรณ ที่ให้คำปรึกษาด้านการปฏิบัติการในพื้นที่ และการสร้างความคุ้นเคยกับกองทุน
- นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประธานกองทุนหมู่บ้าน และคณะกรรมการกองทุนทุกท่าน ที่ให้ข้อมูล
- อำนวยความสะดวก และขอขอบคุณพี่น้องในหมู่บ้าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ต่างๆ ทั่วๆ ไป ขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้การเลี้ยงดูอบรมและส่งเสริมการศึกษาเป็นอย่างดีตลอด จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในชีวิต

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
หน้าอำนวยการ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญแผนภาพ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ.....	1
2. กรอบความคิดทฤษฎี.....	2
3. วิธีดำเนินการ.....	2
4. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ.....	3
บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	4
1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์.....	4
2. ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง.....	5
3. หลักเกณฑ์และแนวทางในการปฏิบัติในการดำเนินการ.....	14
กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.....	14
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ.....	19
1. วิธีการประเมินโครงการ.....	19
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	20
3. ตัวแปรและกลุ่มตัวอย่างในการประเมินโครงการ.....	21
4. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ.....	38
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39
6. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	40

	หน้า
บทที่ 4 ผลการติดตามการประเมินโครงการ.....	41
1. ผลการประเมินบริบทชุมชน.....	41
2. ผลการประเมินกองทุนหมู่บ้านหนองไทร.....	50
3. ผลการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้.....	55
4. ผลอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นจากโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ.....	56
5. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ.....	57
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	60
1. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ.....	60
2. วิธีดำเนินการ.....	60
3. ผลการดำเนินการ.....	60
4. อภิปรายผล.....	62
5. ข้อเสนอแนะ.....	64
บรรณานุกรม.....	65
ภาคผนวก.....	66

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	ตัวชี้วัดข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินบริบท...	22
ตารางที่ 2	ตัวชี้วัดข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูล..... การประเมินปัจจัยนำเข้า.....	26
ตารางที่ 3	ตัวชี้วัดข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูล..... การประเมินกระบวนการ.....	28
ตารางที่ 4	ตัวชี้วัดข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมิน..... ผลผลิต.....	31
ตารางที่ 5	ตัวชี้วัดข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินบริบท...	34
ตารางที่ 6	ตัวชี้วัดข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูล..... การประเมินปัจจัยนำเข้า.....	35
ตารางที่ 7	ตัวชี้วัดข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูล..... การประเมินกระบวนการ.....	37
ตารางที่ 8	ตัวชี้วัดข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมิน..... ผลผลิต.....	37
ตารางที่ 9	จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามลักษณะของประชากร.....	45
ตารางที่ 10	จำนวนแหล่งน้ำ และจำนวนการใช้น้ำ.....	49
ตารางที่ 11	ตารางทำการเกษตรของหมู่บ้าน โนนกราด.....	49
ตารางที่ 12	แสดงจำนวนผู้ที่ได้รับอนุมัติ.....	54
ตารางที่ 13	วัตถุประสงค์ของการกู้เงินตามโครงการ.....	54

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ 1 แผนความคิดพื้นฐานของสต๊าฟเฟิลบีม	16
แผนภาพที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ของประเภทการประเมินและประเภทการตัดสินใจ.....	20

บทที่ 1

บทนำ

จากปัญหาความยากจนของประชาชน กอรปกับภาวะเศรษฐกิจที่ย่ำแย่ ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ขาดที่พึ่ง เกิดการเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง ยิ่งกระหน่ำซ้ำเติมความยากจนของประชาชนเพิ่มขึ้นอีกทาง ด้วยเหตุนี้เองรัฐบาลจึงคิดหาแนวทางแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจ และลดความยากจน จึงมีนโยบายเร่งด่วนในการดำเนินการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อเป็นแหล่งเงินทุน ที่จะนำไปสู่การสร้างงานสร้างรายได้ไปสู่ประชาชน อีกทั้งยังเป็นการสร้างนิสัยการออมให้กับประชาชน และให้ประชาชนได้เรียนรู้ที่จะบริหารจัดการกองทุนด้วยตัวเอง เป็นการขยายโอกาสแก่ประชาชน สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่มีการจัดตั้งกองทุนนี้ก็คือ ประชาชนได้มีโอกาสใช้ภูมิปัญญาและศักยภาพสำหรับก้าวสู่เศรษฐกิจแนวใหม่ ซึ่งเป็นเศรษฐกิจซึ่งใช้ความรู้เป็นพื้นฐานของการหารายได้อีกด้วย

เพื่อให้นโยบายกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองบรรลุเป้าหมาย และเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้มีการส่งบัณฑิตกองทุน เพื่อศึกษาการทำงานของกองทุน โดยนักศึกษาประกาศนียบัตรบัณฑิต จะทำการประเมินกองทุนหมู่บ้านนั้น เพื่อจะได้ทราบว่า โครงการกองทุนหมู่บ้านแต่ละกองทุนบรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด โดยจะเขียนเป็นรายงานการประเมินในรูปของสารนิพนธ์ เพื่อเป็นการแสดงถึงความสำเร็จของกองทุนตลอดจนบอกได้ถึงจุดแข็ง และจุดอ่อนของกองทุนที่จะต้องมีการปรับปรุง เพื่อที่จะได้พัฒนาให้กองทุนมีความเข้มแข็งมากขึ้น บ้านโนนกรด หมู่ที่ 2 ต.หนองหญ้าขาว อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา เป็นพื้นที่หนึ่งที่ได้รับการจัดสรรเงินกองทุน 1 ล้านบาท และได้ดำเนินการจัดสรรเงินให้สมาชิกกู้ไปแล้วนี้ นำมาสู่การศึกษาถึงการประเมินผลในการบริหารจัดการกองทุนว่ามีประสิทธิภาพหรือไม่ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารจัดการกองทุนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการประเมินกองทุนหมู่บ้าน

ในการศึกษาการประเมินกองทุนหมู่บ้านโนนกรด หมู่ 2 ต.หนองหญ้าขาว อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อทราบถึงกระบวนการดำเนินงานของกองทุน ว่าดำเนินการตามวัตถุประสงค์หรือไม่

2. เพื่อทราบถึงสาเหตุที่ทำให้กองทุนหมู่บ้านบรรลุเป้าหมาย และสาเหตุที่ทำให้กองทุนหมู่บ้านประสบความล้มเหลว

3. เพื่อทราบถึงตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เป้าหมายและข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการประเมินความเข้มแข็งของชุมชนที่ทางกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้กำหนด

กรอบแนวคิดทฤษฎี

กรอบแนวความคิดทฤษฎีที่ใช้ประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เป็นต้นแบบความคิดในเชิงระบบที่เรียกว่า “ซิฟฟ์โมเดล”

รูปแบบการประเมินซิฟฟ์ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam's CIPP Model) คือ การประเมิน เป็นกระบวนการการระบุหรือกำหนดข้อมูลที่ต้องการ รูปแบบการประเมินแบบ CIPP ที่มาจากภาษาอังกฤษตัวแรกของประเด็นที่จะประเมิน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. C ย่อมาจาก Context คือ บริการของหน่วยระบบ หรือการประเมิน
2. I ย่อมาจาก Input คือ ปัจจัยนำเข้า หรือปัจจัยเบื้องต้น
3. P ย่อมาจาก Process คือ การประเมินกระบวนการ
4. P ย่อมาจาก Product คือ การประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น

ซึ่งรูปแบบนี้เองที่จะใช้ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

CIPP เป็นการประเมินเพื่อทราบรายละเอียดต่าง ๆ ได้แก่ ด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิต เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับ โครงการ

วิธีการดำเนินการ

กระบวนการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ขั้นที่ 1 ศึกษาวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ขั้นที่ 2 ศึกษาบริบทของชุมชนหรือหมู่บ้านที่ทำการประเมิน

ขั้นที่ 3 ใช้รูปแบบการประเมินแบบซิฟฟ์ในการวิเคราะห์กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

พร้อมกำหนดตัวชี้วัดและตัวแปรที่ทำการประเมิน

ขั้นที่ 4 เก็บรวบรวมข้อมูลจาก บร. และจากข้อมูลอื่น ๆ โดยการสัมภาษณ์ สัมภาษณ์และสังเกต ใช้ CIPP Model ในการประมวลสังเคราะห์ข้อมูล

ขั้นที่ 5 สรุปผลการดำเนินงานและจัดเก็บข้อมูลในรูปแบบของการจัดเก็บข้อมูลในรูปแบบของการจัดทำสารนิพนธ์

ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา มีดังนี้

- 1) ได้ทราบถึงกระบวนการทำงาน และการดำเนินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 2) ได้ทราบถึงสิ่งที่ทำให้กองทุนหมู่บ้านประสบผลสำเร็จ และสิ่งที่ทำให้กองทุนหมู่บ้านไม่ประสบผลสำเร็จ
- 3) ได้ตัวชี้วัดความเข้มแข็งที่ทางกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้กำหนด

บทที่ 2

ปริทรรศน์วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กรณีศึกษาหมู่บ้านโนนกราด หมู่ 2 ต.หนองหญ้าขาว อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา ผู้เขียนได้นำแนวคิดและข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านมาประมวลเข้าด้วยกัน เพื่อแสดงหลักวิชาการและเนื้อหาสาระ และหลักวิชาด้านเทคนิค ซึ่งนำมาใช้ในการประเมินว่ามีความถูกต้อง และมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งจะต้องการทราบเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 นโยบาย หลักการ และวัตถุประสงค์

ตอนที่ 2 ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

- ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านฯ พ.ศ.2544
- ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ตอนที่ 3 หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

- แบบติดตามสังเกตการณ์ติดตามการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
- แบบคำขอขึ้นทะเบียนกองทุน
- การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน

ตอนที่ 4 หลักการประเมินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน

ตอนที่ 1 นโยบาย หลักการ และวัตถุประสงค์

นโยบายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ปัญหาความยากจนของประชาชน ทำให้รัฐบาลต้องหาวิธีแก้ไข ซึ่งทำให้รัฐบาลกำหนดนโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544 นายกรัฐมนตรี พตท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร ได้แถลงต่อรัฐสภา โดยมีใจความสำคัญ คือ การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นโครงการหลักและเร่งด่วน เพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นรูปธรรมให้ได้ผลอย่างชัดเจนและรวดเร็ว ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น อีกทั้งยังสร้างผู้บริหารจากประชาชนเพิ่มขึ้นอีกด้วย ซึ่งจะมีหลักการต่าง ๆ ดังนี้

หลักการของกองทุนหมู่บ้าน

- 1) เสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น
- 2) ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตและจัดการหมู่บ้านและชุมชนด้วยคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง
- 3) เกื้อกูลประโยชน์ต่อผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน
- 4) เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน ราชการ เอกชนและประชาสังคม
- 5) กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นและพัฒนาประชาธิปไตย

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

- 1) เป็นแหล่งเงินทุนในการลงทุน สร้างงาน สร้างอาชีพ และสร้างรายได้ให้แก่ประชาชน
- 2) ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการงานเงินทุนของตนเอง
- 3) เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในด้านการเรียนรู้พัฒนาความคิดริเริ่ม
- 4) กระตุ้นเศรษฐกิจในระดับรากของประเทศ เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

ตอนที่ 2 ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 มีระเบียบที่เกี่ยวข้องดังนี้

2.1 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 ประกอบด้วย 2 หมวดดังนี้

หมวด 1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 6 กล่าวว่า ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” โดยมีชื่อย่อว่า กทบ. ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธานคนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นรองประธานคนที่สอง รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นรองประธานคนที่สาม และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกิน 10 คน เป็นกรรมการ เลขาธิการนายกรัฐมนตรี เป็นกรรมการและเลขานุการ

ข้อ 7 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งก่อนครบวาระหรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

ข้อ 8 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- ตาย
- ลาออก
- เป็นบุคคลล้มละลาย
- คณะรัฐมนตรีมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง
- เป็นคนไร้ความสามารถเหมือนคนเสมือนไร้ความสามารถ
- ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

ข้อ 9 การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด

ข้อ 10 คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- 1) กำหนดนโยบาย การจัดตั้ง และแนวทางการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 2) กำหนดแผนการจัดหาเงินทุนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และแผนการจัดสรรให้แก่กองทุน
- 3) จัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เสนอต่อคณะรัฐมนตรี
- 4) กำหนดแผนงาน และออกระเบียบ ข้อบังคับและประกาศในการจัดตั้ง และแนวทางการบริหารงานกองทุน
- 5) ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน จัดหา และจัดสรรผลประโยชน์ของกองทุน
- 6) ออกระเบียบเกี่ยวกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และการบริหารกองทุน
- 7) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน เพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้
- 8) ออกระเบียบ คำสั่ง และประกาศอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้
- 9) เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของสำนักงาน อาจมีคำสั่งให้ข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการ หรือคณะกรรมการอาจขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้พนักงาน หรือลูกจ้าง

ของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ไปช่วยปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานได้ โดยถือว่าเป็นการปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติงานตามปกติ

10) รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินของกองทุนให้คณะกรรมการทราบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

11) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ หรือตามที่กฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ข้อ 11 การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีคณะกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนคณะกรรมการทั้งหมด

ข้อ 12 ให้คณะกรรมการ ที่ปรึกษา และคณะกรรมการ ที่ได้รับการแต่งตั้งได้เชิญประชุมค่าตอบแทนตามอัตราที่กำหนด

หมวด 2 สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 13 ให้มีสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ข้อ 14 สำนักงานมีอำนาจ หน้าที่ ดังต่อไปนี้

- 1) ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ
- 2) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ ที่ปรึกษาคณะกรรมการและคณะกรรมการ
- 3) ศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการและกองทุน
- 4) ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงการจัดตั้ง นโยบาย และแนวทางการบริหารกองทุน
- 5) ดำเนินการและประสานงานกับส่วนราชการและองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมความพร้อม ในการจัดตั้งกองทุน และแนวทางการบริหารกองทุน
- 6) จัดให้มี หรือสนับสนุนให้มีการประชุมชี้แจงและฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุน
- 7) พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในการพิจารณาแผนการบริหารและจัดการกองทุน
- 8) ให้การสนับสนุน ปรึกษาหารือ และข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการเกี่ยวกับนโยบายระเบียบ หลักเกณฑ์ การดำเนินงานกองทุน

- 9) ดำเนินการหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่นๆ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกองทุน และรายงานผลต่อคณะกรรมการดำเนินการในส่วนการบริหารกองทุน
- 10) รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการ
- 11) ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

2.2 ระเบียบของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ระเบียบของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน โนนกราดมีดังต่อไปนี้

1. ที่ตั้งกองทุน

เลขที่ 312 หมู่ที่ 2 ตำบลหนองหญ้าขาว อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา 30140
โทร 044 - 230170

2. วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุน

- 1) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้แก่สมาชิก
- 2) เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ของสมาชิก
- 3) เพื่อให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก
- 4) เพื่อพัฒนาจิตใจสมาชิกให้เป็นคนดี มีคุณธรรม
- 5) เพื่อพัฒนาสมาชิกให้เป็นคนดี มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น

3. แหล่งที่มาของกองทุน ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังนี้

- 1) เงินที่ได้มาจากการจัดสรรจากคณะกรรมการ
- 2) เงินกู้ยืม
- 3) ดอกผลหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดจากเงินกองทุน
- 4) เงินค่าหุ้น
- 5) เงินสมทบจากกลุ่มหรือองค์กรสมาชิก
- 6) เงินหรือทรัพย์สินที่กองทุนได้รับ โดยไม่มีเงื่อนไขผูกพัน หรือภาระติดพันใด

4. คุณสมบัติของสมาชิก

- 1) เป็นผู้ที่พักอาศัยอยู่ในหมู่บ้านเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 6 เดือน ก่อนการจัดตั้งกองทุน
- 2) เป็นผู้มิมีนิสัยอันดีงาม
- 3) เป็นผู้มีความพร้อมที่จะปฏิบัติตามระเบียบของกองทุน
- 4) เป็นผู้ที่คณะกรรมการได้มีมติเห็นชอบเข้าเป็นสมาชิก
- 5) เป็นผู้มีความเสียสละ อดทน

- 6) อายุ 20 ปี เป็นต้นไป
- 7) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
- 8) มีเงินออมกับกองทุนรายละ 30 บาท/เดือน
- 9) ประพฤติตนดี ไม่เสพหรือเกี่ยวข้องกับยาเสพติด
- 10) มีเงินหุ้นอย่างน้อย 5 หุ้น หรือ 100 บาท

5. การสมัครเข้าเป็นสมาชิก

- 1) ยื่นคำขอสมัครเป็นสมาชิกได้ที่คณะกรรมการกองทุน
- 2) เป็นผู้มีคุณสมบัติตามแบบคุณสมบัติสมาชิก
- 3) คณะกรรมการมีมติเห็นชอบ 3 ใน 4 เสียงของคณะกรรมการในการรับเข้าเป็น

สมาชิก

6. การพ้นสภาพจากการเป็นสมาชิก ตามเหตุการณ์ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 1) ตาย
- 2) ลาออกและได้รับอนุมัติให้ลาออกจากคณะกรรมการกองทุน
- 3) วิกลจริต
- 4) จงใจฝ่าฝืนระเบียบของกองทุนหรือแสดงตนเป็นปรปักษ์หรือไม่ให้ความช่วยเหลือหรือร่วมมือกับกองทุนไม่ว่าด้วยประการใด ๆ
- 5) ผู้กู้ยืมนำเงินไปใช้นอกกรอบวัตถุประสงค์ตามสัญญา

2.3 ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดการและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ข้อ 8 ให้คณะกรรมการเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” กับธนาคาร เพื่อสำรองจ่ายและเตรียมจัดสรรให้แก่กองทุนหมู่บ้านและกองทุนชุมชนเมือง ให้ธนาคารโอนเงินจาก “บัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” เข้าบัญชีกองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมืองตามคำสั่งจ่ายของคณะกรรมการ

ข้อ 9 ให้คณะกรรมการจัดสรรเงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ไปยังบัญชีกองทุนหมู่บ้านและบัญชีกองทุนชุมชนเมืองตามหมวด 9 แห่งระเบียบนี้ บัญชีละหนึ่งล้านบาท ภายในระยะเวลาสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด

ในกรณีที่คณะกรรมการไม่สามารถจัดสรรเงินให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้ขยายระยะเวลาต่อไปได้อีกไม่เกินสิบห้าวัน

ข้อ 11 คณะกรรมการมีอำนาจระงับการจ่ายเงินจากบัญชีกองทุนหรือให้กองทุนชดใช้หรือส่งคืนเงินในกรณีที่กองทุนเบิกจ่ายไปแล้ว อันเนื่องจากมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า คณะกรรมการกองทุนไม่ปฏิบัติตามระเบียบหรือข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด หรือกระทำการอันอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อกองทุน

ข้อ 13 คณะอนุกรรมการสนับสนุนมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- 1) กำหนดแผนปฏิรูปการบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้เป็นไปตามแนวทางให้หมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา
- 2) สนับสนุนและพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด ในการทำหน้าที่ให้การสนับสนุนด้านวิชาการและการจัดการแก่กองทุนอย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) บูรณาการแผนงาน โครงการ กิจกรรม และงบประมาณ เพื่อสนับสนุนการดำเนินการของกองทุน
- 4) ปรับปรุง แก้ไข ระเบียบ ข้อบังคับกองทุนตามแผนงาน โครงการของรัฐ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ใกล้เคียงกับกองทุน เพื่อเอื้ออำนวยให้กลุ่มหรือองค์กรในหมู่บ้าน สามารถรวมกองทุนเข้ากับกองทุนได้ตามวัตถุประสงค์
- 5) แต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อช่วยดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการสนับสนุน
- 6) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ข้อ 15 ให้คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- 1) รับขึ้นทะเบียนกองทุนตามระเบียบและวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด
- 2) ให้ความเห็นผลการประเมินความพร้อมของกองทุน ซึ่งผ่านการประเมินของคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอร่วมกับชุมชนตามระเบียบหรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด
- 3) สนับสนุนให้เกิดการเตรียมความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 4) ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุนในจังหวัด ให้เป็นไปตามระเบียบหรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนดเพื่อให้เกิดความโปร่งใส และบรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์
- 5) ประสานความร่วมมือเพื่อสนับสนุนด้านวิชาการและการจัดการให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของกองทุนในจังหวัด

6) จัดทำระบบข้อมูลเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับกองทุนต่าง ๆ ในจังหวัดเพื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์แก่ประชาชนและส่วนที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ทราบ

7) รายงานผลการดำเนินงานของกองทุนในจังหวัดให้คณะกรรมการทราบตามระเบียบหรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด

8) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อช่วยดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด

9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะอนุกรรมการสนับสนุนมอบหมาย

ข้อ 16 ให้กองทุนแต่ละกองทุนมีคณะกรรมการกองทุน จำนวนสิบห้าคนประกอบด้วยกรรมการซึ่งมาจากการคัดเลือกกันเองโดยสมาชิกซึ่งกรรมการดังกล่าวเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ และมีความรับผิดชอบ ที่จะบริหารจัดการกองทุนซึ่งเป็นที่ยอมรับของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง และต้องมีคุณสมบัติตามข้อ 17

ข้อ 17 กรรมการกองทุนต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังนี้

1) เป็นผู้มิใช่ผู้อยู่ในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสองปี ก่อนวันที่ได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการกองทุน

2) เป็นผู้บรรลุนิติภาวะ โดยมีอายุยี่สิบปีบริบูรณ์

3) ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบ เสียสละ มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน ไม่ติดการพนัน ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด และไม่มีประวัติเสียหายทางด้าน การเงิน ตลอดจนยืนยันในการปกครองระบอบประชาธิปไตย

4) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

5) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท

6) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิดแต่รอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ยกเว้นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์สินและความผิดฐานบุกรุก

7) ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือสร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทางราชการ องค์กร หรือหน่วยงานที่สังกัด

8) ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่เสียสิทธิตามมาตรา 68 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

- 9) ไม่เป็นผู้ที่เคยพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุนตามข้อ 20 (3) และ (4)

ข้อ 18 คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- 1) บริหารจัดการกองทุน รวมทั้งตรวจสอบ กำกับ ดูแล จัดสรรผลประโยชน์ของเงินกองทุน เพื่อสอดคล้องและเกื้อกูลกับกองทุนอื่น ๆ
- 2) ออกระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์หรือวิธีการเกี่ยวกับการบริหารกองทุนที่ไม่ขัดแย้งกับระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด
- 3) รับสมาชิกและจัดทำทะเบียนสมาชิก ทั้งที่เป็นกลุ่ม องค์กรชุมชน หรือปัจเจกบุคคล
- 4) ดำรงและจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ อดสาหกรรมครัวเรือน และวิสาหกิจชุมชนในเขตท้องที่หมู่บ้านนั้น
- 5) พิจารณาการให้กู้เงินตามระเบียบที่กองทุนกำหนด
- 6) ทำนิติกรรมสัญญา หรือดำเนินการกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับภาระผูกพันของกองทุน
- 7) จัดหรือเรียกประชุมสมาชิกตามที่กำหนดหรือได้ตกลงกัน และต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่รับคำร้อง
- 8) จัดทำบัญชีและส่งมอบเงินที่ได้รับการจัดสรร ดอกผล ผลตอบแทน หรือรายได้ที่เกิดขึ้นจากเงินที่ได้รับการจัดสรรจากคณะกรรมการคืนให้แก่กองทุนให้ครบเต็มตามจำนวนที่ได้รับอนุมัติให้เบิกจ่าย
- 9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการกำหนดหรือมอบหมาย

ข้อ 19 กรรมการกองทุนมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี

ในกรณีที่กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งวาระ ให้คณะกรรมการกองทุนประกอบด้วยกรรมการกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ และให้คณะกรรมการกองทุนจัดให้มีการคัดเลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งแทนกรรมการกองทุนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อ 16 ภายในระยะเวลาสามสิบวัน

ข้อ 21 ให้คณะกรรมการกองทุนเลือกกรรมการด้วยกันเป็นประธานกรรมการกองทุน รองประธานกรรมการกองทุน เภรัณูฎีกองทุน และเลขานุการกองทุน

ข้อ 22 การประชุมคณะกรรมการกองทุนต้องมีกรรมการมาประชุมเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ในขณะนั้น จึงจะเป็นองค์ประชุม

ข้อ 23 กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง อาจประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังนี้

- 1) เงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการ
- 2) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้โดยปราศจากภาระผูกพัน
- 3) เงินกู้ยืม
- 4) ดอกผลหรือผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากกองทุน
- 5) เงินฝากสัจจะและเงินรับฝาก
- 6) เงินค้ำหุ้น
- 7) เงินสมทบจากกลุ่มหรือองค์กรสมาชิก
- 8) เงินและทรัพย์สินอื่น ๆ ตามระเบียบที่กองทุนกำหนด

ข้อ 25 คณะกรรมการกองทุนสามารถกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุน ให้สมาชิกถือหุ้นของกองทุนหรือมีเงินฝากสัจจะไว้ที่กองทุน

ข้อ 27 นอกจากการประชุมใหญ่สามัญประจำปีแล้ว คณะกรรมการกองทุน อาจเรียกประชุมวิสามัญเมื่อใดก็ได้

ข้อ 28 ในการประชุมสมาชิกต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ข้อ 30 สมาชิกตามข้อ 18 (3) ที่ประสงค์จะขอกู้เงินจากกองทุนต้องจัดทำคำขอกู้โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน

ข้อ 31 คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจในการอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งไม่เกินจำนวนสองหมื่นบาท

ในกรณีที่กรรมการกองทุนมีมติเห็นควรอนุมัติเงินกู้รายใดเกินกว่าจำนวนที่กำหนด ให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมสมาชิกเพื่อให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป ทั้งนี้ต้องไม่เกินห้าหมื่นบาท

ข้อ 35 การกำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามความเหมาะสมแห่งสัญญาเงินกู้แต่ละราย

ข้อ 36 ในกรณีที่ผู้กู้ผิดสัญญาไม่ชำระคืนต้นเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญากู้ยืมเงิน ให้ผู้กู้เสียเบี้ยปรับตามจำนวนที่ระเบียบหรือข้อบังคับที่กองทุนกำหนด

ข้อ 37 ในกรณีที่ผู้กู้มิได้เริ่มดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้ยืมเงินหรือเมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้กู้นำเงินไปใช้นอกกรอบวัตถุประสงค์โดยปราศจากเหตุผลอันควร ให้

คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจยกเลิกสัญญาและเรียกคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนที่ค้างชำระคืนเต็มจำนวนได้โดยทันที

ข้อ 38 ให้คณะกรรมการกองทุนจัดทำบัญชีของกองทุนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง และแจ้งให้สมาชิกทราบ

คณะกรรมการอาจแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลที่เห็นสมควรเป็นผู้ตรวจสอบกองทุนเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบและประเมินผลการบริหารจัดการกองทุนและการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนได้ตามที่เห็นสมควร

ตอนที่ 3 หลักเกณฑ์และแนวทางในการดำเนินการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การคัดเลือกคณะกรรมการเป็นสิ่งที่สำคัญในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ดังนั้น แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จึงเป็นสิ่งที่สำคัญในการประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองต่าง ๆ ซึ่งมีกระบวนการเลือกคณะกรรมการกองทุนตามข้อ 41 ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วย การจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 มีดังนี้

- 1) จำนวนครัวเรือนที่มาประชุมจะต้องมีครัวเรือนสามในสี่ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด
- 2) การเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้เป็นไปตามมติที่ประชุม
- 3) วันที่เลือกคณะกรรมการกองทุน

คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุน ตามข้อ 17 ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 มีดังนี้

- 10) เป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสองปี
- 11) เป็นผู้บรรลุนิติภาวะ โดยมีอายุยี่สิบปีบริบูรณ์
- 12) ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบ เสียสละ ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด
- 13) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- 14) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท

15) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิดแต่รอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ยกเว้นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์และความผิดฐานบุกรุก

- 16) ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ องค์กรอิสระ
- 17) ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
- 18) ไม่เป็นผู้ที่เคยพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุนตามข้อ 20

แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จัดทำขึ้นเพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ได้ประเมินความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในด้านต่าง ๆ รวมถึงให้ข้อมูลที่ละเอียดตามความเป็นจริง สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองใช้ในการกำหนดนโยบายและแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนให้มีความเจริญก้าวหน้า ซึ่งความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในด้านต่าง ๆ มีดังนี้

- 1) ข้อมูลทั่วไปของหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง
- 2) คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง
- 3) การเตรียมความพร้อมของหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง
- 4) ทุนดำเนินการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง
- 5) แนวคิดในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เมื่อได้รับการสนับสนุนเป็นวงเงินไม่เกิน 1,000,000 บาท จากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การพิจารณาเงินสำหรับสมาชิกผู้กู้ นั้น คณะกรรมการมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาตามหมวด 7 ว่าด้วยการกู้ยืมดังต่อไปนี้

- 1) สมาชิกที่ประสงค์จะขอกู้เงินจากกองทุนต้องจัดทำคำขอกู้โดยระบุวัตถุประสงค์ประสงค์ในการกู้เงินอย่างชัดเจน โดยยื่นคำขอกู้ดังกล่าวต่อคณะกรรมการกองทุนให้คณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด
- 2) คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจในการอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งไม่เกินจำนวนสองหมื่นบาท ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติเห็นควรอนุมัติเงินกู้รายใดเกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ ให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมสมาชิกเพื่อให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป

การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ตามที่รัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยใช้ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตและจัดการหมู่บ้านให้เห็นคุณค่าภูมิปัญญาของตนเอง และเป็นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ รวมทั้งเป็นแหล่งเงินทุนของหมู่บ้านและ

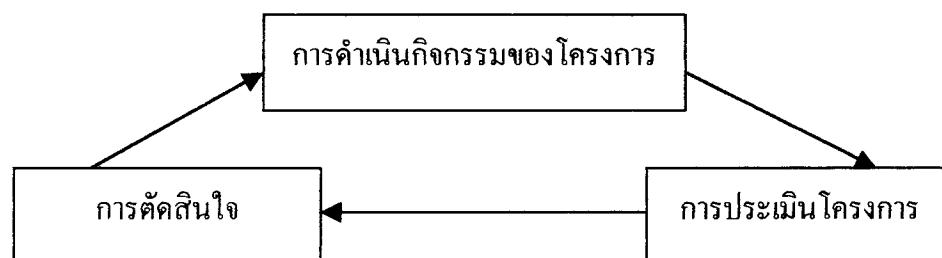
ชุมชน ดังนั้นเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนากองทุนไปสู่ความเข้มแข็งด้านสังคมและเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน จึงเห็นสมควรให้มีการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยให้ทุนแก่บัณฑิตเพื่อการศึกษาหลักสูตรการจัดการและการประเมินโครงการ โดยกำหนดให้นักศึกษานั้นปฏิบัติงานและศึกษางานจริงตามกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้เป็นกิจกรรมหลักของการศึกษา โดยเนื้อหาหลักสูตรจะมุ่งเน้นเกี่ยวกับการบริหารการเงินการบัญชี การวิเคราะห์โครงการวิจัยและประเมินโครงการ การออกแบบผลิตภัณฑ์และการตลาด การประเมินผลและการพัฒนาชุมชนที่ใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือ โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

- 1) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน
- 2) เพื่อสร้างรายได้ให้กับบัณฑิตที่ว่างงาน
- 3) เพื่อศักยภาพและยกระดับการศึกษาให้กับบัณฑิต เพื่อเพิ่มทักษะการบริหารจัดการ
- 4) เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง รวมทั้งข้อมูลของหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นโครงการสนับสนุน ซึ่งสามารถช่วยเหลือบัณฑิตที่ว่างงานให้มีความรู้ มีงานทำ รวมทั้งข้อมูลของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่เป็นระบบ แต่ความเป็นจริงยังจะถือไม่ได้ว่าโครงการนี้ประสบความสำเร็จ เพราะการศึกษาและปฏิบัติงานตามพื้นที่จริง ถึงแม้จะเป็นบ้านของนักศึกษาเองก็ย่อมมีอุปสรรคบ้าง เช่น การไม่ให้ความร่วมมือของคณะกรรมการและสมาชิกหรือตัวนักศึกษาไม่ได้ทำงานอย่างจริงจัง ซึ่งเหตุนี้เองจึงทำให้เกิดมีการโจมตี โครงการนี้อยู่บ้าง ดังนั้นการที่จะให้โครงการนี้สำเร็จเรียบร้อย ช่วยกองทุนหมู่บ้าน ได้จริง ต้องอยู่ที่นักศึกษาด้วย

หลักการประเมินโครงการรูปแบบการประเมินแบบซิฟฟ์โมเดล

การประเมินแบบซิฟฟ์ โมเดล เป็นกระบวนการของการระบุ หรือกำหนดข้อมูลที่ต้องการ รวมถึงการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลให้เกิดสารสนเทศที่มีประโยชน์เพื่อนำเสนอสำหรับใช้เป็นทางเลือกในการตัดสินใจ โดยมีแนวคิดพื้นฐาน คือ

แผนภูมิที่ 1 แนวความคิดพื้นฐานการประเมินของสตฟเฟิลบีม

การจำแนกขั้นตอนเป็น 3 ขั้นตอน

1. กำหนดหรือระบุข้อมูลที่ต้องการ
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การวิเคราะห์และจัดการสารสนเทศ เพื่อนำเสนอผู้บริหาร

สตัฟเฟิลบีม จะกำหนดประเด็นออกเป็น 4 ประเด็น ตามความหมายของชื่อ รูปแบบการประเมิน โดยมาจากอักษรตัวแรกของประเด็น

1. Context Evaluation คือ การประเมินสถานะแวดล้อม เป็นการประเมินก่อนดำเนินโครงการ

2. Input Evaluation คือ การประเมินปัจจัยเบื้องต้น เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาความเหมาะสมพอเพียงของทรัพยากร อาทิ จำนวนคน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีและแผนของการดำเนินการ

3. Process Evaluation คือ การประเมินกระบวนการ เป็นการประเมินเพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินการ ที่ใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

4. Product Evaluation คือ การประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์ของโครงการ รวมทั้งพิจารณาในประเด็นของการยุบเลิก หรือปรับเปลี่ยนโครงการ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้าน โนนกราด ต.หนองหญ้าขาว อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา มีวิธีการประเมินดังนี้

1. วิธีการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการเป็นการประเมินเชิงระบบ ซึ่งมีนักวิชาการหลายคนได้สร้างแบบจำลองเพื่อใช้ในการประเมินได้แก่

1. รูปแบบการประเมินของไทเลอร์ (Tyler's Rationale and Model of Evaluation) คือ การเปรียบเทียบพฤติกรรมที่สังเกตได้กับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ โดยจะมุ่งเน้นที่จะประเมินทางการศึกษา โดยจะประเมินตามจุดประสงค์ การประเมินแผนการเรียนรู้ การประเมินเพื่อการพัฒนาโครงการ การประเมินเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ การประเมินผลสำเร็จของโครงการทางการศึกษา การติดตามผลและการประเมินผลกระทบ ซึ่งเป็นแนวคิดของไทเลอร์ยุคใหม่
2. รูปแบบการประเมินของสแตค (Stak's Concept and Model of Evaluation) คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายแล้วนำมาจัดให้เป็นระบบที่มีความหมายในการประเมิน เคทท์แนนท์ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ สิ่งที่มีอยู่ก่อนการดำเนินโครงการ การดำเนินโครงการตามวัตถุประสงค์ และผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ
3. รูปแบบการประเมินของอัลคิน (Alkin's Concept of Evaluation) คือ กระบวนการคัดเลือก การประมวลผลข้อมูล และการจัดระบบสารสนเทศที่มีประโยชน์เพื่อนำเสนอข้อมูลต่อผู้มีอำนาจการตัดสินใจ หรือใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางในการดำเนินโครงการ
4. รูปแบบการประเมินของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam's CIPP Model) แนวความคิดและรูปแบบการประเมินแบบชีพโมเดล เป็นรูปแบบการประเมินที่เลือกไว้ ซึ่งแนวความคิดนี้เป็นส่วนหนึ่งของรูปแบบการประเมินเพื่อการตัดสินใจ ซึ่งเป็นแนวความคิดของ สตัฟเฟิลบีม ซึ่งมีลักษณะเป็นการประเมินความก้าวหน้าเพื่อบ่งชี้จุดเด่น จุดด้อยของการประชุม เพื่อนำผลไปปรับปรุงกิจกรรม แผนการประชุมได้ทันท่วงที ซึ่งนับได้ว่าเป็นการรับข่าวสารแบบสะสม ช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารเป็นอย่างมาก ทั้งยังเป็นแบบจำลองที่เข้าใจง่าย สะดวกในการปฏิบัติ ซึ่งองค์ประกอบต่าง ๆ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ คือ

1) การประเมินบริบทหรือสถานะแวดล้อม (Context Evaluation) การประเมินสถานะแวดล้อม เป็นรูปแบบพื้นฐานของการประเมินโดยทั่ว ๆ ไป เป็นการประเมินเพื่อให้ได้มาซึ่งเหตุผล เพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยจะเน้นในด้านความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม ความต้องการ และเงื่อนไขที่เป็นจริงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม การประเมินสถานะแวดล้อมนี้มีลักษณะเด่น ๆ ที่สำคัญมากมาย จัดเป็นการวิเคราะห์ขนาดใหญ่ (Macro Analytic) เป็นตัวกำหนดขอบเขตของการประเมิน การบรรยายและการวิเคราะห์สถานะแวดล้อม

2) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) เป็นการจัดหาข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจความเหมาะสมของแผนงานต่าง ๆ ที่จัดขึ้น โดยจะดูว่า ข้อมูลนั้นจะมีส่วนช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายของโครงการหรือไม่ ซึ่งมีประเมินในด้านต่าง ๆ คือ

1. ความสามารถของหน่วยงานหรือตัวแทนในการจัดโครงการ
2. ยุทธวิธีที่ใช้ในการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ
3. การได้รับการช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ที่จะช่วยให้โครงการดำเนินไปได้ เช่น

หน่วยงานที่จะช่วยเหลือเวลา เงินทุน อาคารสถานที่ อุปกรณ์เครื่องมือ

ผลที่ได้จากการประเมินปัจจัยเบื้องต้น คือ การวิเคราะห์รูปแบบของวิธีการที่ใช้ในการแปรรูปของราคาและกำไร (Cost และ Benefit) ที่จะได้รับโดยการประเมินในด้านอัตราค่าจ้าง เวลา งบประมาณ วิธีการที่มีศักยภาพ แต่ถ้าเป็นการประเมินด้านการศึกษา ผลกำไรอาจได้ในรูปตัวเลข ซึ่งรูปแบบของคำถามที่ใช้ถามมีมากมาย เช่น วัตถุประสงค์จะกำหนดวิธีการได้หรือไม่ และจะประสบผลสำเร็จหรือไม่

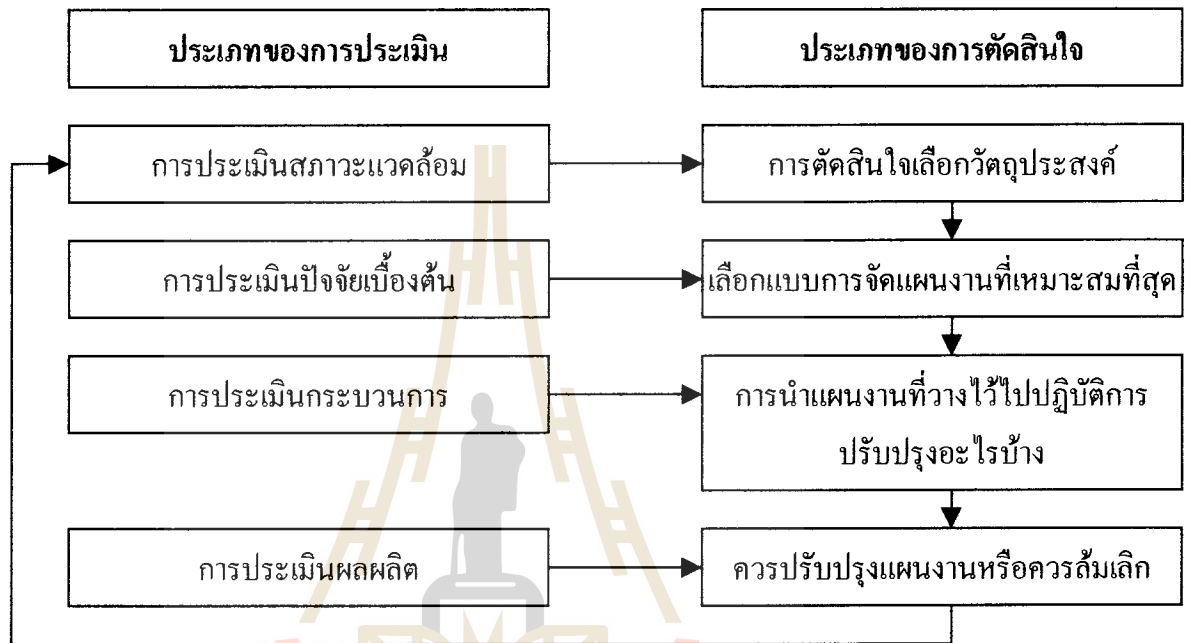
3) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เมื่อแผนดำเนินการได้รับการอนุมัติและลงมือทำการประเมินกระบวนการจำเป็นต้องได้รับการเตรียมการเพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับ (Feed Back) การประเมินกระบวนการ กระบวนการมีวัตถุประสงค์อยู่ 3 ประการดังนี้

1. เพื่อหาและทำนายข้อบกพร่องของกระบวนการ หรือการดำเนินการตามขั้นตอนที่วางไว้
2. เพื่อรวบรวมสารสนเทศสำหรับผู้ตัดสินใจวางแผนงาน
3. เพื่อเป็นรายงานสะสมถึงการปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

4) การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) มีจุดหมายเพื่อวัดและแปลความหมายของความสำเร็จ ไม่เฉพาะเมื่อสิ้นสุดวัฏจักรของโครงการเท่านั้น แต่ยังมีคามจำเป็นยิ่งในระหว่าง การปฏิบัติตามโครงการด้วยระเบียบวิธีทั่ว ๆ ไปของการประเมินผลผลิต จะรวมถึงต่อไปนี้เข้าไว้ด้วยกัน คือ การดูว่าการกำหนดวัตถุประสงค์นั้นนำไปใช้ได้หรือไม่ เกณฑ์ในการวัดที่สัมพันธ์กับ

วัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรมคืออะไร เปรียบเทียบผลที่วัดมาได้ด้วยมาตรฐานสัมบูรณ์ (Absolute Criteria) หรือมาตรฐานสัมพัทธ์ (Relative Criteria) ที่กำหนดไว้ก่อน และทำการแปลความหมายถึง เหตุของสิ่งที่เกิดขึ้น

สรุปความสัมพันธ์ของประเภทการประเมินและประเภทของการตัดสินใจ

แผนภูมิที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ของประเภทการประเมินและประเภทการตัดสินใจ

การนำเอาแบบจำลองซิปไปใช้ประเมินทำได้ในโครงการ 3 ลักษณะ คือ

1. จัดหาโครงการ ศึกษาให้ประจักษ์ว่ามีปัญหาอะไรที่น่าจะทำ
2. โครงการที่มีอยู่แต่ยังไม่ได้ลงมือดำเนินการ
3. โครงการในระหว่างที่กำลังดำเนินการอยู่

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) หมายถึง กลุ่มทั้งหมดของสิ่งที่ต้องการศึกษาวิจัย ซึ่งอาจเป็นบุคคล กลุ่มบุคคล องค์กร หน่วยการปกครอง เช่น จังหวัด อำเภอ เป็นต้น ประชากรแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

- 1) ประชากรแบบจำกัด (Finite Population) คือ ประชากรที่ผู้วิจัยสามารถเจนนับจำนวนประชากรได้ทั้งหมดว่ามีจำนวนที่แน่นอนเป็นเท่าใด เช่น จำนวนนักเรียนในจังหวัดสระแก้ว เป็นต้น
- 2) ประชากรแบบไม่จำกัด (Infinite Population) คือ ประชากรที่ผู้วิจัยไม่สามารถเจนนับจำนวนประชากรออกมาได้ทั้งหมดว่ามีอยู่เป็นจำนวนเท่าใด เช่น จำนวนเม็ดยาที่อยู่บนหาคบางแสน เป็นต้น

กลุ่มตัวอย่างคือ กลุ่มที่ถูกเลือกจากประชากรขึ้นมาเป็นตัวอย่างเพื่อใช้เป็นตัวแทนของประชากรในการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างสำหรับการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กองทุนหมู่บ้านโนนกราด คือ ประชากรในหมู่บ้านทั้งที่เป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิก ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ดังจำแนกได้ดังนี้

1. คณะกรรมการของกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน	11	คน
2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน	198	คน
- สมาชิกที่ได้รับอนุมัติให้กู้	จำนวน	91	คน
- สมาชิกทั่วไป	จำนวน	107	คน
3. ชาวบ้านที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน	812	คน
4. ผู้นำชุมชน ผู้อาวุโส ผู้นำกลุ่มอาชีพ	จำนวน	74	คน
5. ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง	จำนวน	2	คน

3. ตัวแปรและตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินโครงการ

ตัวแปร หมายถึง ชื่อของกลุ่มข้อมูลประเภทเดียวกัน ตั้งขึ้นเพื่อประโยชน์ในการอ้างถึง หรือนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

ตัวชี้วัด หมายถึง ข้อความที่แสดงหรือระบุประเด็นที่ต้องการประเมินหรือตัวแปรที่ต้องการศึกษานั้น จะบรรลุผลสำเร็จตามเกณฑ์นั้น จะมีลักษณะที่ค่อนข้างเป็นรูปธรรมอย่างไร

การกำหนดหรือระบุตัวแปรและตัวชี้วัด แหล่งข้อมูล และวิธีเก็บข้อมูลของการประเมินทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ บริบท ปัจจัย กระบวนการ และผลผลิต ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล ซึ่งจะจำแนกได้ดังนี้

ตัวชี้วัดบริบท หมายถึง ตัวชี้วัดสภาพแวดล้อมของหน่วยระบบ A เป็นสำคัญ

ตัวชี้วัดบริบทของหน่วยระบบกองทุนหมู่บ้าน แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

บริบทระดับประเทศ เช่น สภาพที่ดิน ป่าไม้ สภาพศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และตัวบ่งชี้อื่น ๆ

ในแบบรายงาน บร.1

ตัวชี้วัดระดับประเทศ ประกอบไปด้วยตัวแปรและตัวชี้วัดต่อไปนี้

1. ความยากจนของประเทศ
2. ความเดือนร้อนและการเป็นหนี้สินของประชาชน
3. นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)
4. ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ

5. สภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบัน
6. บรรยากาศของความอ่อนแอในท้องถิ่นชนบทบางคน เรียกว่า ความล้มเหลวของท้องถิ่นชนบท

ตัวชี้วัดของหน่วยระบบ A

หน่วยระบบ A คือ หน่วยระบบบริหารจัดการและส่งเสริมผู้กู้

1. การประเมินบริบทระดับท้องถิ่น

ตารางที่ 1 ตัวชี้วัดข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินบริบท

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
C1- ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ที่มาของชื่อบ้าน 2. คนกลุ่มแรกที่เข้ามาตั้งหมู่บ้าน 3. สภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้านตั้งแต่ดั้งเดิม 4. อาชีพเดิม (อาชีพหลัก/รอง) คืออาชีพอะไร 5. อาชีพเดิมที่เลิกทำแล้วคืออะไร เพราะอะไรจึงเลิกทำ 6. อาชีพใหม่ที่เพิ่มขึ้น 7. การเปลี่ยนแปลงด้านสาธารณูปโภค มีประมาณ พ.ศ.ใด (ถนน, ไฟฟ้า, ประปา) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้นำชุมชน 2. ผู้อาวุโสในหมู่บ้าน 3. ผู้นำกลุ่มอาชีพ 4. ข้อมูลที่มีการบันทึกไว้แล้ว จปฐ. กชช 2 ค 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.1 2. ศึกษาจากเอกสาร

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
C2- สภาพภูมิศาสตร์ ของหมู่บ้าน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ลักษณะที่ตั้งหมู่บ้าน 2. อาณาเขตติดต่อกับหมู่บ้านอื่น 3. แผนที่หมู่บ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ข้อมูลจากเอกสาร 2. หมู่บ้าน 3. ผู้นำชุมชน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาจากเอกสาร 2. สังเกต 3. สัมภาษณ์
C3- สภาพเศรษฐกิจ และสังคมของ หมู่บ้าน	<ol style="list-style-type: none"> 1. อาชีพหลักและอาชีพรองของชาวบ้าน 2. จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร 3. จำนวนที่ดินทำกินโดยเฉลี่ย 4. จำนวนและประเภทร้านค้าในหมู่บ้าน 5. จำนวนโรงสีในหมู่บ้าน 6. โรงงานอุตสาหกรรมในหมู่บ้าน 7. โรงเรียนในหมู่บ้าน (จำนวนครู/นักเรียน) 8. โรคที่เจ็บป่วย 9. สถานที่รักษาเมื่อเจ็บป่วย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้นำชุมชน 2. สถานีอนามัยตำบล 3. โรงเรียน 4. เกษตรตำบล 5. หมู่บ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.1 2. สังเกต
C4- ผู้นำชุมชน การ รวมกลุ่ม และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประเภทผู้นำที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ 2. กลุ่มต่างๆ ที่มีอยู่ในหมู่บ้าน (จำนวน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้นำชุมชน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.1 2. สังเกต

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
	สมาชิก,ทุนของ กลุ่ม,กิจกรรมกลุ่ม, ปีก่อตั้ง) 3. ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านต่าง ๆ (ชื่อ,อายุ, ความเชี่ยวชาญ)		
C5- วัฒนธรรม ประเพณี	1. จำนวนวัด/โบสถ์/ มัสยิด 2. จำนวนพระ/เณร/ บาทหลวง 3. ภาษาพื้นบ้าน 4. ประเพณีที่สำคัญ 5. ความเชื่อด้านต่างๆ (ศาลปู่ตาฯ)	1. ผู้นำชุมชน 2. ผู้อาวุโส 3. ชาวบ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1 2. ศึกษาจากเอกสาร 3. สังเกต
C6- โครงสร้าง พื้นฐานและ ทรัพยากร	1. จำนวนและสภาพ ของโครงสร้าง พื้นฐาน เช่น ถนน, ไฟฟ้า, ประปา, โทรศัพท์, หอกระจายข่าว, ศาลาประชาคม, ไปรษณีย์ ฯลฯ 2. จำนวนและสภาพ ทรัพยากร เช่น ป่าไม้ แหล่งน้ำ แร่ ฯลฯ ที่เป็น สาธารณประโยชน์	1. ผู้นำชุมชน 2. หมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1 2. สังเกต

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
C7- โครงการพัฒนา ที่ผ่านมา	<ol style="list-style-type: none"> 1. โครงการของ ภาครัฐ 2. โครงการของภาค เอกชน 3. โครงการที่ชาว บ้านทำขึ้นเอง (ชื่อ โครงการ/กิจกรรม ของโครงการ) (ย้อนหลัง 5 ปี) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้นำชุมชน 2. ส่วนราชการที่ เกี่ยวข้อง 3. ข้อมูลที่บันทึกไว้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1. 2. ศึกษาจากเอกสาร 3. สังเกต
C8- ความเข้มแข็ง ของชุมชน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความสามัคคี 2. ความซื่อสัตย์ 3. การช่วยเหลือกัน 4. การยกย่องคนทำ ความดี 5. โอกาสในการหา ความรู้เพิ่มเติม 6. อาชีพที่เลี้ยง ครอบครัว 7. ครอบครัวอบอุ่น รักใคร่ปรองดอง 8. การรวมกลุ่ม 9. การประชุม/เสวนา สม่ำเสมอ 10. การช่วยเหลือ ผู้ด้อยโอกาส 11. มีผู้นำที่มีคุณธรรม ยุติธรรม 12. การจัดทำแผนงาน แก้ปัญหาชุมชน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ชาวบ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.2 ครั้งที่ 1 (มา จากข้อมูลดิบ สัมภาษณ์ 30 ครัวเรือน

2. การประเมินปัจจัยนำเข้าระดับท้องถิ่น

ตารางที่ 2 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินปัจจัย

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
I1- นโยบาย ระเบียบ แนวทางปฏิบัติ	1. รายละเอียดของ ระเบียบสำนัก นายกฯ 2. รายละเอียดของ ระเบียบกองทุนฯ	1. ระเบียบสำนัก นายกฯ 2. ระเบียบที่เกี่ยวข้อง กับกองทุน หมู่บ้านและชุมชน เมืองแห่งชาติ	1. ศึกษาจากเอกสาร
I2- การประชาสัมพันธ (เอาหมู่บ้านเป็นที่ ตั้งว่าข่าวสารมา แบบไหน โดยใช้ สื่อแบบใด)	1. ช่วงเวลาที่มีการ ประชาสัมพันธ 2. ประเภทสื่อในการ ประชาสัมพันธ 3. ความทั่วถึงในการ ประชาสัมพันธ 4. เนื้อหาในการ ประชาสัมพันธ	1. ผู้นำชุมชน 2. ชาวบ้าน 3. ส่วนราชการที่ เกี่ยวข้อง 4. ที่ทำการกองทุน หมู่บ้าน 5. เอกสาร ประชาสัมพันธ	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต 3. ศึกษาจากเอกสาร
I3- คณะอนุกรรมการ ระดับอำเภอที่ เกี่ยวข้อง	1. จำนวน คณะอนุกรรมการ 2. องค์ประกอบ คณะอนุกรรมการ 3. สัดส่วนกรรมการ ภาคประชาชน 4. การปฏิบัติหน้าที่ ของคณะอนุกรรม การระดับอำเภอ	1. พัฒนาชุมชน 2. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน คณะอนุกรรมการ	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
I4- คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน	1. จำนวน 2. คุณสมบัติ 3. วิธีการได้มา	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.4 2. ศึกษาจากเอกสาร

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
	4. การพ้นจาก ตำแหน่ง	หมู่บ้าน	
	5. ระยะเวลาในการ ดำรงตำแหน่ง		
I5- การเตรียมความพร้อม การสร้าง ความเข้าใจแก่ คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน และชาวบ้าน	1. วิธีการในการ เตรียมความพร้อม	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ชาวบ้าน ตามแบบ บร.3, บร 9 (จากข้อมูล ดิบ 30 ครั้วเรือน)
	2. เนื้อหาในการ เตรียมความพร้อม	2. ส่วนราชการ	
	3. จำนวนครั้งในการ เตรียมความพร้อม	3. ชาวบ้าน	2. สัมภาษณ์ คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน
	4. หน่วยงาน/องค์กร ที่ทำหน้าที่ในการ เตรียมความพร้อม	4. ผู้นำชุมชน	
- เงินกองทุน 1 ล้าน บาท	1. วันที่ได้รับอนุมัติ	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์
- เงินทุนสะสมอื่น ๆ	2. การเก็บรักษาเงิน ที่มาและการเก็บ รักษาเงินทุนสะสม อื่น ๆ	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
- บัณฑิตกองทุน	1. ประวัติส่วนตัว ชื่อ, วุฒิการศึกษา,อายุ, เพศ,ภูมิลำเนา, สถานภาพสมรส, ความสามารถ พิเศษ (ถ้ามี)	1. บัณฑิตกองทุน หมู่บ้าน 2. คู่มือนักศึกษา	1. ศึกษาตัวเอง 2. ศึกษาจากเอกสาร
	2. บทบาทหน้าที่		

3. การประเมินกระบวนการระดับท้องถิ่น

ตารางที่ 3 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บรักษาการประเมินกระบวนการ

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
- การจัดทำระเบียบ กองทุนหมู่บ้าน	1. กระบวนการใน การจัดทำระเบียบ กองทุนหมู่บ้าน 2. ผู้มีส่วนร่วมในการ จัดทำ 3. ปัญหาอุปสรรคใน การจัดทำ	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุน หมู่บ้าน 3. ระเบียบกองทุน หมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม จากคณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน และชาวบ้าน
- การจัดทำเอกสาร ขอขึ้นทะเบียน	1. กระบวนการใน การจัดทำเอกสาร ขอขึ้นทะเบียน 2. ผู้มีส่วนร่วมในการ จัดทำ 3. ปัญหาอุปสรรคใน การจัดทำ	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์
- ระบบบัญชีกองทุน	1. จำนวนบัญชีที่ จัดทำ (จำนวนเล่ม) 2. ชื่อบัญชี เช่น บัญชี ลูกหนี้, บัญชีเงินตั้งจะ 3. ความเป็นปัจจุบัน 4. ผู้จัดทำ 5. ปัญหาอุปสรรคใน การจัดทำ	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีกองทุน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
กิจกรรมเกี่ยวกับ สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน			

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
- การรับสมัคร	1. ช่วงเวลาในการรับสมัครและเหตุผล 2. ค่าธรรมเนียมการสมัครและเหตุผล 3. ขั้นตอนการรับสมัครและเหตุผล 4. คุณสมบัติผู้สมัครและเหตุผล 5. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2. สัมภาษณ์จากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 3. ศึกษาจากเอกสาร
- การหมดสมาชิกภาพ	1. การหมดสมาชิกภาพและเหตุผล	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติมจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 3. ศึกษาจากเอกสาร
- ประเภทสมาชิก	1. การกำหนดประเภทสมาชิกและเหตุผล		
- การทำทะเบียนสมาชิก	1. ความเป็นปัจจุบันในการจัดทำ 2. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. เอกสารด้านทะเบียนสมาชิก	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
กิจกรรมเกี่ยวกับ การกู้เงินกองทุน หมู่บ้าน			
- ขั้นตอนการขอกู้	1. ขั้นตอนในการขอกู้ 2. เอกสารประกอบการขอกู้ 3. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
		3. ระเบียบกองทุน หมู่บ้าน	
		4. เอกสาร โครงการ การขอกู้	
- การคัดเลือกผู้กู้	1. หลักเกณฑ์ในการ คัดเลือกและเหตุผล	1. คณะกรรมการ กองทุน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.4
	2. วิธีการคัดเลือกและ เหตุผล		2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
	3. ปัญหาอุปสรรค		
- การโอนเงินให้ผู้กู้	1. ขั้นตอนในการ โอนเงิน	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์
	2. ปัญหาอุปสรรค	2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ที่ได้รับเงินกู้	2. ศึกษาจากเอกสาร
		3. หลักฐานการ โอนเงิน	
- การรับชำระหนี้	1. ขั้นตอนในการรับ ชำระหนี้	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์
	2. ปัญหาอุปสรรค	2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ที่ส่งเงินคืน	
		3. เอกสารในการส่ง เงินคืน	
	การส่งเสริมการใช้ เงินกู้		
- การแนะนำวิธีทำ ธุรกิจ	1. ผู้แนะนำ	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์
	2. ประเด็นในการ แนะนำ	2. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ เงินกู้	
	3. วิธีการแนะนำ		
	4. จำนวนครั้งในการ แนะนำ		

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
- การช่วยหาตลาด	1. ผู้ที่ช่วยหาตลาด 2. วิธีการในการส่งเสริมการตลาด 3. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้	1. สัมภาษณ์
- การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินกู้	1. ผู้ที่ทำการตรวจสอบ 2. วิธีการตรวจสอบ 3. จำนวนครั้งในการตรวจสอบ 4. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้	1. สัมภาษณ์
- การจัดทำรายงานและเผยแพร่ผลการดำเนินงาน	1. ประเภทรายงานที่จัดทำ 2. ประเภทผลงานที่มีการเผยแพร่ 3. วิธีการเผยแพร่ผลการดำเนินงาน 4. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกและชาวบ้าน 3. เอกสารการจัดทำรายงาน	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต 3. ศึกษาจากเอกสาร
- การจัดสรรผลประโยชน์	1. สัดส่วนในการจัดสรรและเหตุผล	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร

4. การประเมินผลผลิตระดับท้องถิ่น

ตารางที่ 4 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการประเมินผลผลิต

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
- จำนวนสมาชิกกองทุน	1. จำนวนสมาชิกเดิม (ณ วันเริ่มตั้งกองทุน)	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. ทะเบียนสมาชิก	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
	2. จำนวนสมาชิกที่มี การเพิ่มขึ้น/ลดลง (31 ก.ค.45)	กองทุนหมู่บ้าน	3. ศึกษาจากเอกสาร
	3. เหตุที่สมาชิก เพิ่มขึ้น/ลดลง		
- จำนวนผู้ได้ เงินกู้	1. จำนวนครั้งที่มีการ อนุมัติให้กู้	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.4
	2. จำนวนผู้ยื่นกู้และ ผู้ได้รับอนุมัติให้กู้ แต่ละครั้ง	2. บัญชีคุมลูกหนี้	2. ศึกษาจากเอกสาร
	3. จำนวนผู้ได้รับ อนุมัติให้กู้ต่อ จำนวนสมาชิก กองทุนหมู่บ้าน ทั้งหมด (31 ก.ค.45)		
	4. จำนวนผู้ได้รับ อนุมัติให้กู้ จำแนก ตาม บร.4 ข้อ 5		
- ยอดเงินที่ให้กู้	1. ยอดเงินที่มีผู้มาขอ กู้และยอดเงิน ที่ได้ รับอนุมัติแต่ละครั้ง	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีคุมลูกหนี้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.4 2. ศึกษาจากเอกสาร
	2. ยอดเงินที่ได้อนุมัติ ให้กู้ทั้งหมด (31 ก.ค.45)		
	3. ยอดเงินกู้ที่ได้รับ อนุมัติจำแนกตาม บร.4 ข้อ 5 นับถึง 31 ก.ค.45		

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
- กองทุนสะสม	1. ยอดเงินกองทุนสะสมแยกประเภทตาม 17 2. การใช้ประโยชน์จากกองทุนสะสม	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีเงินฝากกองทุนสะสม	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
- ทักษะคติของชุมชนต่อกองทุน	1. ทักษะคติต่อกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเชิงบวก/ลบ 2. ทักษะคติต่อกองทุน 1 ล้านบาทในเชิงบวก/ลบ	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกและชาวบ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.9 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
- การเกิดเครือข่ายองค์กรการเรียนรู้	1. ประเภทเครือข่ายที่เกิดขึ้น 2. กิจกรรมของเครือข่ายที่เกิดขึ้น 3. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดองค์กรเครือข่าย	1. บัณฑิตกองทุน	1. รายงานการปฏิบัติงานของบัณฑิตกองทุน (ตัวเอง)
- ความเข้มแข็งของชุมชนที่เกิดจากกองทุนหมู่บ้าน	1. ความสามัคคี 2. ความซื่อสัตย์ 3. การช่วยเหลือกัน 4. การยกย่องคนทำความดี 5. โอกาสในการหาความรู้เพิ่มเติม 6. จำนวนครอบครัวที่มีอาชีพเลี้ยงตัวได้ 7. ครอบครัวอบอุ่นรักใคร่ปรองดอง	1. สมาชิกและชาวบ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.2 และ บร.7 (จากข้อมูลดิบ 30 ครั้งเรือน) 2. สังเกต

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
	8. การรวมกลุ่ม		
	9. การประชุม/เสวนา สนทนา		
	10. การช่วยเหลือ ผู้ด้อยโอกาส		
	11. มีผู้นำที่มีคุณธรรม ยุติธรรม		
	12. การจัดทำแผนงาน แก้ปัญหาชุมชน		
	13. ตัวชี้วัดความเข้ม แข็งของชุมชนตาม ทัศนะของชาวบ้าน		

ตัวชี้วัดของหน่วยระบบ B

หน่วยระบบ B คือ หน่วยระบบการดำเนินงานของผู้ดูแลราย ประกอบด้วยตัวชี้วัดดังนี้

1. ตัวชี้วัดระดับประเทศซึ่งเป็นตัวชี้วัดบริบทชนิดเดียวกับ ตัวชี้วัดบริบทระดับประเทศ
หน่วยระบบ A

การประเมินบริบทรายบุคคล

ตารางที่ 5 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินบริบท

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับรายบุคคล			
CI- อาชีพเดิม	1. อาชีพหลัก/รอง	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11
	2. ผลการประกอบ อาชีพเดิม (เพียงพอ ต่อการเลี้ยงครอบครัวหรือไม่)		2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
	3. ปัญหาอุปสรรคใน การประกอบอาชีพ		

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
C2- สมาชิกในครอบครัว	1. สมาชิกในครอบครัวและรายละเอียด เช่น จำนวน,อายุ,สถานภาพสมรส,ระดับการศึกษา,ความสัมพันธ์กับหัวหน้าครอบครัว,การมีงานทำ	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
C3- สภาพการอยู่อาศัย	1. มีบ้านเป็นของตนเองหรือไม่ ถ้าไม่มีพักอาศัยอย่างไร	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต
C4- รายได้ของครอบครัว	1. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน 2. ความเพียงพอของรายได้ต่อรายจ่าย	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
C5- หนี้สินของครอบครัวก่อนกู้เงินกองทุน	1. จำนวนหนี้สินที่มีอยู่ก่อนกู้เงินกองทุน 2. สาเหตุของการมีหนี้สิน 3. แหล่งเงินกู้	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม

การประเมินปัจจัยนำเข้ารายบุคคล

ตารางที่ 6 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินปัจจัยนำเข้า

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับรายบุคคล			
- จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ	1. จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
- จำนวนเงินลงทุน นอกเหนือจากเงิน กู้	1. จำนวนเงินลงทุน นอกเหนือจากเงินกู้ 2. ที่มาของเงินทุน	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
- วัตถุประสงค์การกู้ เงินตามโครงการ	1. วัตถุประสงค์การกู้ เงินตาม โครงการ	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.11
- สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์และ วัสดุคิบในการ ประกอบอาชีพ	1. สถานที่ในการ ประกอบอาชีพ 2. วัสดุอุปกรณ์ใน การประกอบอาชีพ 3. วัสดุคิบในการ ประกอบอาชีพ	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์
- ความรู้และทักษะ ในการประกอบ อาชีพ	1. ความรู้และทักษะที่ มีอยู่	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
- จำนวนแรงงาน	1. จำนวนแรงงานที่ ใช้ในการประกอบ อาชีพ	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
- การสร้างเครือข่าย ความรู้โดยบัณฑิต กองทุน	1. ประเภทเครือข่าย 2. กลุ่มคนที่เข้ามา ร่วมเครือข่าย 3. วิธีการสร้าง เครือข่าย 4. ความพึงพอใจของ ผู้ที่เข้าร่วมเครือข่าย 5. ประโยชน์ที่ได้รับ จากการสร้าง เครือข่าย 6. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. บัณฑิตกองทุน 3. สมาชิกกองทุน หมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกตแบบมีส่วน ร่วม

การประเมินกระบวนการรายบุคคล

ตารางที่ 7 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินกระบวนการ

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับรายบุคคล			
- การใช้จ่ายเงินกู้	1. รายละเอียดของการใช้จ่าย	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ 2. บัญชีการใช้จ่ายเงิน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11 2. ศึกษาจากเอกสาร 3. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
- การหาความรู้เพิ่มเติม	1. วิธีการหาความรู้เพิ่มเติม	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สังเกตจากการเสวนาตามแบบ บร.6
- การหาตลาด	1. วิธีการหาตลาด 2. ผู้ที่ช่วยเหลือแนะนำในการหาตลาด	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์
- การทำบัญชีใช้จ่ายเงิน	1. การจัดทำบัญชี (มี/ไม่มี) 2. ผู้ที่ช่วยเหลือแนะนำการจัดทำบัญชี	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ 2. บัญชีการใช้จ่ายเงิน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร

การประเมินผลผลิตรายบุคคล

ตารางที่ 8 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินผลผลิต

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับรายบุคคล			
ผลที่ได้ตาม วัตถุประสงค์ของภารกิจ			
- ผลโดยตรง	1. ผลการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต
- ผลโดยอ้อม	1. ประสิทธิภาพ 2. การยอมรับจากชุมชน	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกตตามแบบ บร.10

4. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. แบ่งตามวิธีการสร้าง
 - 1.1 เครื่องมือวัดแบบมาตรฐาน
 - 1.2 เครื่องมือวัดแบบเฉพาะกิจ
2. แบ่งตามลักษณะการใช้งาน
 - 2.1 แบบวิทยาศาสตร์
 - 2.2 แบบสังคมศาสตร์

ซึ่งการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านนี้ ใช้เครื่องมือเป็นแบบสังคมศาสตร์ คือ จะมีวิธีการในการประเมินหลายรูปแบบ ดังนี้

- สังเกต (observation) / จดบันทึก
- การสัมภาษณ์ (จดบันทึก / เทปวัด)
- แบบสอบถาม / แบบสำรวจ (Check List, Inventory)

การสังเกตและบันทึก

การสังเกตและบันทึกเกี่ยวกับสภาพทั่วไปด้านต่าง ๆ ของหมู่บ้าน ตลอดจนสังเกตและบันทึกขณะร่วมกิจกรรม ทั้งแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม

การสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตัวแทนกลุ่ม ตลอดจนรายบุคคลในหมู่บ้าน โดยใช้แบบรายงานต่าง ๆ (บร.1)

การจัดประชุมเวทีชาวบ้าน

การจัดประชุมเวทีชาวบ้าน คือ การเชิญคณะกรรมการ ชาวบ้าน ตัวแทนกลุ่ม มาร่วมประชุมเสวนา ตามหัวข้อต่าง ๆ โดยใช้แบบรายงาน และประชุมตามโครงการอื่น ๆ ที่มีส่วนร่วม

ศึกษารายกรณี

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบรายงานต่าง ๆ (บร.) และแบบเก็บข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อใช้ในการสังเกตและการสัมภาษณ์ มีดังนี้

- 1) บร.1 แบบเก็บข้อมูลบริบทชุมชนหมู่บ้าน
- 2) บร.2 แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน

- 3) บร.3 แบบรายงานความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่มีต่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 4) บร.4 แบบรายงานการปฏิบัติงานรายเดือน
- 5) บร.5 แบบรายงานผลการจัดเวทีบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 6) บร.6 แบบรายงานผลการจัดเวทีกลุ่มผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 7) บร.7 แบบรายงานการสัมภาษณ์เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชน
- 8) บร.8 โครงการเศรษฐกิจชุมชนหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์
- 9) บร.9 แบบบันทึกการสัมภาษณ์
- 10) บร.10 แบบสรุปบทเรียนชุมชนหมู่บ้าน
- 11) บร.11 แบบศึกษาเจาะลึกรายกรณี
- 12) บร.12 การวิเคราะห์จัดทำแผนแม่บทชุมชน
- 13) แบบสัมภาษณ์เพิ่มเติม

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูล (DATA) หมายถึง ข้อเท็จจริงที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลได้จากกลุ่มเป้าหมายหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการประเมินครั้งนี้เป็นการเก็บข้อมูลจากพื้นที่โดยตรง เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการประเมินผลของโครงการ และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาโครงการได้อย่างเหมาะสม ซึ่งมีวิธีการดำเนินการดังนี้

1) การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสอบถามหรือสัมภาษณ์ คือ การที่ผู้ประเมินลงพื้นที่ไปเก็บข้อมูลซึ่งเป็นสัมภาษณ์ และสอบถามทั้งการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เพื่อต้องการความจริงจากผู้ให้สัมภาษณ์มากที่สุด และสัมภาษณ์แบบไม่มีทิศทางเพื่อต้องการให้ผู้ถูกสัมภาษณ์แสดงความรู้สึก โดยการเล่าเรื่องต่าง ๆ ทำให้การสัมภาษณ์ไม่เครียดและจริงจังจนเกินไป ทำให้ข้อมูลที่ได้เป็นความจริง

2) การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต คือ การสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย ในที่นี้คือ กองทุนหมู่บ้าน สมาชิกกองทุน คณะกรรมการ ชาวบ้านทั่วไป รวมถึงการดำเนินงานของกองทุน ซึ่งจะใช้การสังเกตทั้งแบบมีส่วนร่วม คือ การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่ม เช่น การเข้าร่วมการประชุม และการสังเกตโดยบุคคลภายนอก คือ สังเกตแบบไม่ให้กลุ่มเป้าหมายรู้ตัวว่าถูกสังเกต และสามารถบันทึกข้อมูลได้ทันที

3) การเก็บข้อมูลโดยกระบวนการกลุ่ม การเก็บข้อมูลโดยกระบวนการกลุ่มนี้ผู้ประเมินจะทำประชุมร่วมกับกลุ่มเป้าหมาย หรือคณะกรรมการกองทุน ซึ่งกลุ่มผู้ประเมินจะต้องเตรียมทั้งสถานที่และกำหนดเวลา รวมถึงการนำเสนอข้อมูลร่วมกับกลุ่มเป้าหมาย (คณะกรรมการกองทุน) หรือสมาชิกที่เข้าร่วมประชุมในระดับต่าง ๆ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับข้อมูลที่ต้องการ ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐาน (บริบท) วัตถุประสงค์ กิจกรรมของกลุ่ม ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานและแนวทางแก้ปัญหา รวมทั้งติดตามและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

แหล่งข้อมูลของการประเมินครั้งนี้นอกจากกลุ่มกองทุนหมู่บ้านแล้ว เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกองทุน เช่น ระเบียบของกองทุนหมู่บ้าน เป็นต้น

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นกระบวนการนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาจัดทำให้เป็นระบบ เพื่อสะดวก รวดเร็ว ทำให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ แปลความ และสรุปความ

การวิเคราะห์ข้อมูล มี 2 ประเภท คือ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติ และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ในการประเมินจะใช้ทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติ ซึ่งเป็นลักษณะข้อมูลที่เป็นตัวเลข ได้แก่ การแจกแจงความถี่ การคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เช่น การบันทึกแบบรายงาน บร.2 ข้อ 6, 7, 8, 10 ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติแบบการคำนวณร้อยละ

การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นข้อมูลที่เป็นลักษณะบรรยายเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ เป็นข้อมูลที่ได้จากการใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกตและการศึกษาจากเอกสารรวมถึงข้อมูลที่มีการบันทึกไว้

บทที่ 4

ผลการติดตามประเมินโครงการ

ผลการติดตามประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ซึ่งประกอบด้วย การรายงานทั้งหมด ดังนี้

1. ผลการประเมินบริบทชุมชน
2. ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม
3. ผลการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้
4. ผลอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นจากโครงการกองทุนหมู่บ้าน
5. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์
 - 5.1 เพื่อทราบว่ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ บรรลุเป้าหมาย 5 ข้อเพียงใด
 - 5.2 เพื่อทราบว่ามิปัจจัยด้านบวกด้านลบอะไรบ้างที่สนับสนุนหรือขัดขวาง
 - 5.3 เพื่อทราบตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน
 - 5.4 เพื่อทราบว่า ได้เกิดองค์การเครือข่ายของการเรียนรู้หรือไม่จากกระบวนการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้

โดยการประเมินครั้งนี้จะใช้หลักการประเมินตามสภาพจริงเป็นสำคัญ ดังนั้นสำหรับตัวชี้วัดหรือตัวแปรที่ผู้ประเมินไม่สามารถตั้งเกณฑ์การตัดสินค่า “ดี - เลว” ก็จะนำเสนอข้อมูลสภาพจริงเท่านั้น ส่วนตัวชี้วัดใดที่สมควรตั้งเกณฑ์ตัดสินค่าได้ก็จะแสดงเกณฑ์นั้นอย่างชัดเจนควบคู่ไปกับการนำเสนอข้อมูล และเสนอผลการตัดสินค่า

1. ผลการประเมินบริบทชุมชน

1.1 บริบทระดับประเทศ

1.1.1 ความยากจนของประเทศ

เศรษฐกิจของประเทศไทยเริ่มขมุกขมัวเริ่มต้นปี 2540 การส่งออกของประเทศ ไทยลดลงเหลือ 0% ทำให้ธุรกิจต่าง ๆ ของประเทศหยุดชะงัก รัฐบาลต้องขอความช่วยเหลือจาก กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) แต่ถึงอย่างไรประเทศก็ยังประสบกับความยากจน เพราะการ กู้เงินเป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ ผลกระทบของภาวะเศรษฐกิจส่งผลถึงประชาชนทั่วประเทศ ไม่พ้นแม้แต่ภาคการเกษตร ซึ่งยากจนอยู่แล้ว ยิ่งถูกกระหน่ำซ้ำเติมด้วยราคาสินค้าเกษตรที่ตกต่ำ ซึ่ง ทำให้ประเทศที่กำลังพัฒนาอย่างประเทศไทย ยังตกอยู่ในความยากจน

1.1.2 ความเดือดร้อนและการเป็นหนี้สินของประชาชน

จากภาวะทางเศรษฐกิจที่ตกต่ำ สินค้าอุปโภคและบริโภคมีราคาแพงขึ้น ทำให้ประชาชนต้องดิ้นรนเพื่อความอยู่รอด โดยการกู้เงินจากสถาบันการเงินและนายทุน เพื่อนำมาลงทุนในการทำงาน จากอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่แพง ทำให้ประชาชนเดือดร้อน เพราะรายได้ไม่เพียงพอที่จะชำระหนี้และดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงชีพ

1.1.3 นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

รัฐบาลมีนโยบายในการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยถือเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการฟื้นฟูและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว ด้วยการสร้างฐานประกอบการ ขณะเดียวกันก็จะช่วยเหลือพัฒนาผู้ประกอบการ (SMEs) เดิมที่มีศักยภาพให้อยู่รอด ทั้งระดับ (SMEs) ทัว ๆ ไป (SMEs) เป็นวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้ทั้ง 2 กลุ่มเกิดขึ้นดำรงอยู่และเจริญก้าวหน้าช่วยพัฒนาเศรษฐกิจประเทศไทย อันจะทำให้สัดส่วนจำนวนผู้ประกอบการในประเทศเพิ่มขึ้น เท่ากับเป็นการขยายฐานภาษี สร้างรายได้ให้กับรัฐบาล เพื่อนำมาพัฒนาประเทศต่อไป

การส่งเสริมพัฒนา (SMEs) เป็นการพัฒนาที่ยึดหลักให้ผู้ประกอบการเป็นศูนย์กลางไปสู่การพัฒนา (SMEs) ทั้งระบบ เนื่องจากผู้ประกอบการเป็นปัจจัยการผลิต จึงเป็นผู้ผสมผสานปัจจัยการผลิตอื่น ๆ ไม่ว่า ที่ดิน เงินทุน เทคโนโลยี เครื่องจักร อุปกรณ์ ระบบบริหารจัดการ เข้าด้วยกัน เพื่อสร้างสรรค์ออกมาเป็นสินค้าหรือบริการสู่ตลาด ดังนั้น ความอยู่รอด ความเจริญเติบโต ความก้าวหน้าของกิจการ จึงขึ้นอยู่กับระดับการพัฒนาหรือระดับทักษะ ความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ของผู้ประกอบการเป็นหลัก

1.1.4 ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ

สภาวะเศรษฐกิจในประเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทย (ชปท) เปิดเผยถึงภาวะเศรษฐกิจในเดือนมิถุนายน 2545 ว่าเศรษฐกิจโดยรวมยังขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ซึ่งพบว่าทุกปัจจัยขยายตัวอยู่ในเกณฑ์ที่ดี โดยดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรมขยายตัวเพิ่มขึ้นที่ระดับ 6.2% จากระดับเดียวกันของปีก่อนภาคต่างประเทศ เดือนมิถุนายนมีมูลค่าการส่งออก 5.628 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากเดือนเดียวกันปีก่อน 4.5% ขณะที่มูลค่าการนำเข้าอยู่ที่ 5.261 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อน 5.5% ตามการขยายตัวของอุปสงค์ในประเทศ อย่างไรก็ตาม ดุลการค้ายังคงเกินดุล 367 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เมื่อรวมกับดุลบริการและดุลบริการที่เกินดุล เนื่องจากรายรับจากการท่องเที่ยวส่งผลให้ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุล 545 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยในเดือนมิถุนายน ธนาคารแห่งประเทศไทยชำระหนี้ IMF Packages 479 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งส่งผลให้สภาวะทางการเงินในประเทศ สภาพคล่องของระบบการเงินโดยรวมยังอยู่ในระดับสูง ในขณะที่ค่าเงินบาท

เฉลี่ยในเดือนมิถุนายนปรับตัวแข็งขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งจากการอ่อนตัวของค่าเงินดอลลาร์สหรัฐ และจากปัจจัยพื้นฐานของเศรษฐกิจไทยที่มีแนวโน้มดีขึ้น

1.1.5 สภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบัน

สภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบันเกิดความเสื่อมโทรมเป็นอย่างมาก เนื่องจากมลพิษต่าง ๆ ทั้งจากรถยนต์ โรงงานต่าง ๆ ส่งผลให้สภาพบรรยากาศในเมือง และนอกเมืองเปลี่ยนไป ส่งผลกระทบต่อประชาชนอย่างมาก โดยเฉพาะมลพิษทางอากาศทำให้ผู้คนเกิดโรคภัยมากมาย เช่น โรคเกี่ยวกับทางเดินหายใจ โรคหอบหืด ฯลฯ ป่าไม้ในเมืองไทยก็ลดน้อยลง เพราะเกิดการบุกรุกตัดต้นไม้ทำลายป่า ทำให้อากาศร้อนขึ้น ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล น้ำท่วมเพราะไม่มีคันไม้มาช่วยซับน้ำ ซึ่งทำให้เกษตรกรไม่สามารถทำการเกษตรได้เพราะหน้าฝนฝนก็ไม่ตกจึงจะจางเวลาในการทำงานไม่ได้ทำให้ประสบปัญหาการขาดรายได้

1.1.6 บรรยากาศของความอ่อนแอในท้องถิ่นชนบท บางคนเรียกว่า ความล่มสลายของท้องถิ่นชนบท

สังคมไทยเปลี่ยนไปจากเดิม ซึ่งเป็นผลกระทบจากเทคโนโลยี ซึ่งทำให้ผู้คนในประเทศหลงลืมวัฒนธรรมประเพณีแบบไทยๆ สภาพครอบครัวจากที่เคยเป็นครอบครัวขยาย กลายเป็นครอบครัวเดี่ยว เกิดการแก่งแย่งแข่งขันกันทำมาหากิน หนุ่มสาวในชนบททิ้งถิ่นฐาน เพื่อขายแรงงานในเมืองหลวง ทั้งให้พ่อแม่ปู่ย่าตายายเฝ้าบ้าน การทำงานภาคการเกษตรขาดคนขาดแรงงานที่จะทำ ทำให้ท้องถิ่นชนบทขาดการพัฒนาการทำงาน การหาความรู้เพิ่มเติม ทำให้ชนบทล่มสลายเหลือเพียงคนชราและเด็ก

1.1.7 ค่านิยมในกระแสวัฒนธรรม และสินค้าจากต่างประเทศ

ในปัจจุบันนี้คนไทยเปลี่ยนแปลงการเป็นอยู่อย่างมาก เพราะวัฒนธรรมต่างประเทศเข้ามาครอบงำ ทั้งค่านิยมในการกิน, การแต่งตัว, การดำรงชีวิตประจำวัน ซึ่งค่านิยมที่ผิด ๆ เหล่านี้ทำให้ประเทศไทยเสียดุลทางการค้าในการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศมากขึ้น ดังนั้นถ้าคนไทยหันมานิยมสินค้าไทยมากขึ้น จะทำให้ประเทศไทยไม่เสียดุลการค้าให้กับต่างประเทศ และยังสามารถใช้ภูมิปัญญาของคนไทยผลิตสินค้าไทยอีกด้วย

1.2 บริบทระดับท้องถิ่น

ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน

ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านโนนกรด หมู่ 2 ตำบลหนองหญ้าขาว อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

หมู่บ้านโนนกรดก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ.2470 หรือประมาณ 74 ปีมาแล้ว โดยมีคนกลุ่มแรกที่เข้ามาก่อตั้งหมู่บ้าน คือ พ่อใหญ่หัด ตะเวรัมย์ อพยพมาจากบ้านคอนนงเขา ต.กุดน้อย อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา มาตั้งบ้านเรือนพร้อมกับพ่อใหญ่น้อย และพ่อใหญ่แดง แจ้งใส ซึ่งอพยพมาจากหมู่บ้านหนองหญ้าขาว และอพยพมาจาก ต.บ้านหัน อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา สาเหตุ ที่อพยพมาอยู่ที่หมู่บ้านโนนกรดนี้เพราะว่าต้องการจับจองที่ดินเพื่อทำไร่ เดิมหมู่บ้านโนนกรดมีลักษณะเป็นป่าเต็ง รัง และป่าดงดิบบริเวณแถบเขาหลังหมู่บ้าน มีสระน้ำกลางหมู่บ้าน

อาชีพครั้งแรกของชาวบ้านที่อพยพมาอยู่ในหมู่บ้าน

1. ปลุกข้าวไร่
 2. ปลุกละหุ่ง
 3. ปลุกถั่วลิสง
 4. ปลุกข้าวโพด
- ก. อาชีพเดิมที่เลิกทำแล้ว
- อาชีพปลุกละหุ่ง ภาวะทางการตลาด ราคาไม่ดี และขาดตลาด
 - อาชีพปลุกถั่วลิสง เลิกนิยม มีพืชอื่นทดแทน ดูแลง่ายกว่า
- ข. อาชีพที่เพิ่มขึ้นใหม่
- อาชีพทำไร่มันสำปะหลัง เริ่มเมื่อ พ.ศ.2516
 - อาชีพทำไร่อ้อย เริ่มเมื่อ พ.ศ.2537

การเปลี่ยนแปลงด้านสาธารณูปโภค

ถนนภายในหมู่บ้านและที่ใช้เดินทางสู่อำเภอเดิมเป็นทางเกวียน แต่ต่อมาเมื่อปี พ.ศ.2519 และมีการซ่อมแซมเปลี่ยนแปลงมาเรื่อย ๆ จนกระทั่งปี พ.ศ.2533 ได้เปลี่ยนเป็นถนนลาดยาง เป็นถนนเส้นเดียวที่ชาวบ้านใช้ในการเดินทางออกไปยังอำเภอ ส่วนถนนในหมู่บ้านเป็นถนนลูกรังยาว 1,300 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ.2544 ถนนลาดยางยาว 1,000 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ.2542 ถนนในหมู่บ้านยาวทั้งหมด 3,350 เมตร

ไฟฟ้าเข้าสู่หมู่บ้านเมื่อ พ.ศ.2519 และน้ำประปาหมู่บ้านสร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ.2542 ซึ่งช่วยสร้างความสะดวกสบายให้กับชาวบ้านเป็นอย่างมาก จากเดิมที่ชาวบ้านต้องเดินทางไปตักน้ำจากสระน้ำ ซึ่งระยะทางก็ไกลพอสมควร และบางครั้งต้องซื้อน้ำจากรถ ดังนั้นทางองค์การบริหารส่วน

คำบลจึงสังเกตเห็นความสำคัญในด้านนี้ อีกทั้งแหล่งน้ำของหมู่บ้านโนนกราด นอกจากสระน้ำแล้วยังมีแหล่งน้ำซับจากเขา ซึ่งทำให้มีน้ำเพียงพอที่จะใช้ตลอดปี

ลักษณะประชากร

หมู่บ้านโนนกราด มีจำนวนประชากร 1,010 คน ส่วนใหญ่เป็นชาย คิดเป็นร้อยละ 51.1 ของประชากรทั้งหมด กลุ่มอายุของประชากรส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 18 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.5 ของประชากรทั้งหมด ซึ่งเป็นจุดที่ดีของหมู่บ้านเพราะช่วงอายุนี้เป็นวัยทำงาน

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามลักษณะของประชากร

ลักษณะของประชากร	จำนวน	ร้อยละ	
1. เพศ			
- ชาย	516		51.1
- หญิง	493		48.8
รวม	1,010		100
2. อายุ			
1 วัน – 3 ปี เต็ม	51		5.1
3 ปี 1 วัน – 6 ปี เต็ม	47		4.7
6 ปี 1 วัน – 12 ปี เต็ม	150		14.9
12 ปี 1 วัน – 15 ปี เต็ม	43		4.3
15 ปี 1 วัน – 18 ปี เต็ม	120		11.9
18 ปี 1 วัน – 50 ปี เต็ม	490		48.5
50 ปี 1 วัน – 60 ปี เต็ม	52		5.2
60 ปี 1 วัน ขึ้นไป	57		5.6
รวม	1,010		100
	จำนวน	ร้อยละ/จำนวน นักเรียน	ร้อยละ/จำนวน ประชากร
การศึกษา			
จำนวนนักเรียนที่เรียนระดับอนุบาล	47	19	4.6
จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษา	125	50.6	12
จำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา	66	26	6.5
สูงกว่าระดับมัธยมศึกษา	9	3.6	0.9
รวม	247	100	

ประชากรส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 18 - 50 ปี ซึ่งเป็นวัยศึกษาและวัยทำงาน แต่ส่วนใหญ่แล้วจะทำงานโดยจะไปทำงานต่างถิ่น เช่น ทำงานโรงงาน ทำให้มีเงินหมุนเวียนในหมู่บ้านค่อนข้างมาก นอกจากจะเป็นผลดีแล้ว กลุ่มอายุช่วงนี้ถึง 18 - 20 ปี จะไม่นิยมเรียนต่อให้สูงกว่าระดับมัธยม ถ้าไม่เรียนและไม่ทำงานคนกลุ่มนี้ก็จะแต่งงานและมักมีปัญหาครอบครัว บ้างแยกทาง บ้างก็อยู่ด้วยกัน แบบประหลาดประหลาด ทำให้เกิดเป็นจุดค้อยของการพัฒนา

ด้านเศรษฐกิจทั้งหมู่บ้าน

1. พื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด 6,018 ไร่ เป็นที่นา 720 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 12.0 ของพื้นที่ทั้งหมด เป็นที่สวน 296 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 4.9 ของพื้นที่ เป็นที่ตั้งหมู่บ้าน 982 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 16.3 ของพื้นที่ทั้งหมด และส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 66.8 เป็นพื้นที่ที่ใช้ทำไร่

2. มีผลผลิตด้านทำนาทั้งหมู่บ้านปีละ 450 เกวียน ขายไปจำนวน 250 เกวียน เก็บไว้รับประทาน จำนวน 363 เกวียน

3. ปุ๋ยเคมี ปีละ 1,500 กระสอบ ใช้ปุ๋ยคอก 2,000 กระสอบ

ผลผลิตอื่น ๆ

- ทำไร่ฮ้อย	จำนวน	200 ครอบครั้ว	คิดเป็นเงิน	6,600,000 บาท/ปี
- ทำไร่มัน	จำนวน	200 ครอบครั้ว	คิดเป็นเงิน	5,096,000 บาท/ปี
- ทำไร่ข้าวโพด	จำนวน	20 ครอบครั้ว	คิดเป็นเงิน	2,352,000 บาท/ปี
- เลี้ยงโค	จำนวน	3 ครอบครั้ว	คิดเป็นเงิน	20,000 บาท/ปี
- เลี้ยงกระบือ	จำนวน	4 ครอบครั้ว	คิดเป็นเงิน	48,000 บาท/ปี

4. ราษฎรของหมู่บ้านที่ออกไปทำงานต่างถิ่น จำนวน 18 ครอบครั้ว มีจำนวน 21 คน ทุกคนที่ไปทำงานส่งเงินเข้าหมู่บ้านปีละ 3,269,600 บาท

5. รายได้ของประชาชนในหมู่บ้านต่อปีในแต่ละครอบครั้ว โดยสรุปรวมทั้งหมด ประมาณ

1,000 – 5,000 บาท	มี	23 ครอบครั้ว	คิดเป็นร้อยละ	8.6
5,001 – 10,000 บาท	มี	20 ครอบครั้ว	คิดเป็นร้อยละ	7.5
10,001 – 20,000 บาท	มี	110 ครอบครั้ว	คิดเป็นร้อยละ	41.0
20,001 – 30,000 บาท	มี	80 ครอบครั้ว	คิดเป็นร้อยละ	29.9
30,001 – 50,000 บาท	มี	20 ครอบครั้ว	คิดเป็นร้อยละ	7.5
50,001 – 100,000 บาท	มี	15 ครอบครั้ว	คิดเป็นร้อยละ	5.6

จะเห็นได้ว่ารายได้ส่วนใหญ่ของประชากรในหมู่บ้านจากการทำไร่ เพราะพื้นที่ร้อยละ 66.8 ของพื้นที่การเกษตรทั้งหมดเป็นพื้นที่ที่ใช้ในการทำไร่

ด้านวัฒนธรรมและภูมิปัญญาชาวบ้าน

ด้านวัฒนธรรม

ประชากรหมู่บ้านโนนกรดส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ

ด้านภูมิปัญญาชาวบ้าน

ด้านเกษตรกรรม การเพาะปลูก และการขยายพันธุ์อ้อย

นายวิไล คณะรัมย์ อายุ 47 ปี ประสบการณ์ในการปลูกอ้อย 6 ปี อยู่บ้านเลขที่ 132 หมู่ที่ 2 บ้านโนนกรด ต.หนองหญ้าขาว อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา 30140

ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม ด้านการจักสาน ทำไม้กวาด

นายสมศักดิ์ สุวรรณ อายุ 54 ปี ประสบการณ์ 40 ปี ซึ่งนายสมศักดิ์ สุวรรณ เป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการทำไม้กวาดมากกว่า 40 ปี ซึ่งเป็นอาชีพทำรายได้ให้แก่ นายสมศักดิ์ เป็นอย่างมาก เพราะคนในหมู่บ้านส่วนใหญ่ก็จะซื้อไม้กวาดจากที่นี่ นอกจากทำขาย แล้วนายสมศักดิ์ ยังเป็นผู้ที่สอนวิธีการทำไม้กวาดให้แก่เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียน บ้านโนนกรดอีกด้วย ทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 บ้านโนนกรดสามารถทำไม้กวาดใช้เองได้

นางทองเดียว จินากุล อายุ 52 ปี เชี่ยวชาญด้านการเย็บผ้า ประสบการณ์ 10 ปี นางเดียว มีความเชี่ยวชาญด้านการเย็บผ้า ซึ่งสามารถทำรายได้ให้แก่ครอบครัวประมาณเดือนละ 6,000 บาท

องค์กรชุมชน

หมู่บ้านโนนกรดมีกลุ่มองค์กรหลายกลุ่มด้วยกัน คือ

ทั้งหมู่บ้าน

1. กลุ่มฌาปนกิจหมู่บ้าน มีสมาชิก 210 คน คิดเป็นร้อยละ 20.8 ของประชากร

2. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต 1 มีสมาชิก 278 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5

3. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต 2 มีสมาชิก 453 คน คิดเป็นร้อยละ 44.9

4. กลุ่มออมทรัพย์สังจะหมู่บ้าน มีสมาชิก 453 คน คิดเป็นร้อยละ 44.9

5. กลุ่มข้าวหอมมะลิ มีสมาชิก 18 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8

คณะกรรมการหมู่บ้าน

นายวินัย	พุทธบุรี	ผู้ใหญ่บ้าน
นายคง	ราชวงศ์	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
นายบุญทัน	อินทร์เพ็ง	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
นางรัตน์	คณะรัมย์	คณะกรรมการ

นางเลียง	ดีไพร	คณะกรรมการ
นายไสว	กล้าสูงเนิน	คณะกรรมการ
นายศักดิ์ชัย	แก้วหนองแสง	คณะกรรมการ
นางปา	เลื่อนกระโทก	คณะกรรมการ
นายประสาท	ไชยสร	คณะกรรมการ
นายชัชเวศน์	heimหาญ	คณะกรรมการ

สมาชิก อบต. ในหมู่บ้าน / ชุมชน คือ

นายสมหมาย โพธิ์นอก

นายไสว กล้าสูงเนิน

ผู้สื่อข่าวสารธารณสุขประจำหมู่บ้าน/ชุมชน คือ กลุ่ม อ.ส.ม.

ผู้สื่อข่าวประชาสัมพันธ์ประจำหมู่บ้าน/ชุมชน คือ นายวิไล คะเวรัมย์

หมู่บ้าน โนนกราดมีกลุ่มองค์กรหลากหลายกลุ่ม แต่ละกลุ่มมีนโยบายแตกต่างกัน เมื่อกลุ่มออมทรัพย์มี 2 กลุ่ม คนในหมู่บ้านก็แบ่งพรรคแบ่งพวก ทำให้เกิดการขัดแย้งในด้านการพัฒนา ขณะเดียวกันผู้ใหญ่บ้านก็ไม่ดูแลในหมู่บ้าน ข่าวสารจากทางราชการไม่มาถึงหมู่บ้านทำให้ชาวบ้านรับรู้ข่าวสารและประสานงานกับทางราชการช้า จึงทำให้หมู่บ้านขาดความคล่องตัวเพราะไม่มีผู้นำ

อาณาเขตติดต่อของหมู่บ้าน โนนกราด

ทิศเหนือ ติดกับ หมู่บ้าน โสกรวก, วยาว

ทิศใต้ ติดกับ เขา

ทิศตะวันออก ติดกับ หมู่บ้าน หนองหญ้าขาว

ทิศตะวันตก ติดกับ บ้านทับทก

การคมนาคม

เส้นทางการคมนาคมเข้ามาหมู่บ้าน โนนกราด เข้ามาได้ 2 ทาง คือ มาทางสี่คิ้ว – คำนขุนทด แล้วแยกซ้ายบ้านใหม่ ก.ม. 9 แล้ววิ่งรถมาเรื่อย ๆ และอีกทางมาทางด้านสี่คิ้ว – ปากช่อง แล้ววกกลับมาทางเขื่อนลำตะคอง

แหล่งน้ำในหมู่บ้าน

แหล่งน้ำในหมู่บ้าน โนนกราดมีอยู่ 5 แหล่งใหญ่ ๆ คือ

1. สระน้ำกลางหมู่บ้าน สระน้ำกลางหมู่บ้านนี้มีมาตั้งแต่เริ่มต้นหมู่บ้านและมีการช่วยกันขุดลอกสระของคนในหมู่บ้านเมื่อ พ.ศ.2520 ซึ่งสระน้ำกลางหมู่บ้านนี้สามารถเก็บน้ำไว้ใช้ตลอดปี และยังเป็นแหล่งน้ำประปาของหมู่บ้านอีกแหล่งหนึ่ง

2. น้ำซับบนเขาซึ่งเป็นแหล่งน้ำจากธรรมชาติโดยแท้จริง ซึ่งจะมีแอ่งน้ำเล็ก ๆ อยู่บนหน้าผากลางเขามีน้ำไหลสู่แอ่งตลอดปี และไหลจากแอ่งหินตามหน้าผาซึ่งมีรากต้นไม้ซึ่งแต่เดิมเรียกว่า “น้ำตกไทร้อย” เป็นแหล่งน้ำใช้ป็นน้ำประปา โดยจะสร้างบ่อกักน้ำบนเขาและปล่อยน้ำร่วมกับสระน้ำกลางบ้าน

3. สระน้ำด้านตะวันออก เป็นสระน้ำขนาดใหญ่เดิมที่เป็นเพียงบ่อเล็ก ๆ จากชาวบ้านช่วยกันขุดจนมีขนาดใหญ่ขึ้น สามารถเก็บกักน้ำได้ ต่อมาจึงมีโครงการของส่วนราชการเข้ามาขุดลอกให้ได้มาตรฐานมากยิ่งขึ้น

4. ฝ่ายน้ำล้น หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ฝ่ายอีสานเขียว ซึ่งเป็นแหล่งน้ำที่ใช้ทำการเกษตรของชาวบ้านโนนกราด ซึ่งมีลักษณะเป็นฝายน้ำกึ่งคลองน้ำยาวตลอดแนวของทุ่งหน้าด้านเหนือหมู่บ้าน

5. บ่อน้ำบาดาล อยู่ในบริเวณวัดเป็นแหล่งน้ำที่ให้น้ำได้ตลอดปี โยกน้ำออกง่ายเวลาน้ำประปาไม่ไหลชาวบ้านก็ไปเดินน้ำจากบ่อน้ำบาดาล เพราะจะใกล้กว่าสระน้ำตะวันออก

ตารางที่ 10 จำนวนแหล่งน้ำและจำนวนการใช้น้ำจากแหล่งน้ำ

แหล่งน้ำ	จำนวน	การใช้น้ำ	
		ตลอดปี	ไม่ตลอดปี
บ่อน้ำบาดาล	1	✓	
สระน้ำ	3	✓	
น้ำซับ (ธรรมชาติ)	1	✓	
ฝายกั้นน้ำ	1	✓	

สภาพความเป็นอยู่ของหมู่บ้านในปัจจุบัน

ชาวบ้านโนนกราดอยู่กับแบบพึ่งพาอาศัยกัน อยู่กันแบบเครือญาติซึ่งตระกูลใหญ่ของหมู่บ้านก็จะเป็น ตระกูล ควนจันทิก, หล้าจันทิก ลักษณะของการอยู่อาศัยของชาวบ้านส่วนใหญ่จะอยู่เป็นครอบครัวเดียว รายได้ส่วนใหญ่เป็นรายได้จากการทำการเกษตร และจากการรับจ้างทั่วไป

รูปแบบการทำเกษตรของหมู่บ้านโนนกราดในระยะเวลา 1 ปี

ตารางที่ 11 ตารางการทำเกษตรของหมู่บ้าน โนนกราด

พืช	เดือน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าวโพด				●	—	—	—	—	—	—	—	—	●
มันสำปะหลัง		●	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	●
อ้อย		●	—	—	●	—	—	—	—	—	—	—	—
ข้าว							●	—	—	—	—	—	●

ข้าวโพดจะปลูกได้ 2 ช่วง คือ 1. ช่วง มี.ค. – มิ.ย. และ กรกฎาคมเก็บเกี่ยว และเมื่อฝนตกเดือนกรกฎาคมปลูกข้าวโพดชุด 2 เก็บเกี่ยวเดือนพฤศจิกายน

มันสำปะหลัง จะปลูกกันทั้งปี เมื่อฝนตกเมื่อไรก็ปลูกกัน ส่วนใหญ่จะปลูกกันเดือน 3 และเก็บเกี่ยวเดือนธันวาคม

อ้อย ปลูกกันในเดือนมีนาคมและเก็บเกี่ยวเดือน ธันวาคม มกราคม กุมภาพันธ์ (โรงงานเปิดหีบ) อ้อยจะปลูก 1 ปี แล้วตัดหรือเก็บเกี่ยวได้ 3 ปี จึงนิยมปลูกกันมาก

ข้าว ปลูกในช่วงเดือนมิถุนายน กรกฎาคม เรื่อยมาจนถึงสิงหาคม เก็บเกี่ยวเดือน มกราคม – มีนาคม

ด้านสุขภาพอนามัย ในหมู่บ้าน โนนกราดส่วนใหญ่มีสุขภาพแข็งแรงและเด็กได้รับวัคซีนทุกคน โดยหมู่บ้านจะมีผู้นำที่ทำหน้าที่ อาสาสมัครในด้านสาธารณสุข หรือ อ.ส.ม. คอยเป็นตัวกลางในเรื่องการสาธารณสุขมูลฐานของหมู่บ้าน

2. ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม

2.1 ผลการประเมินหน่วยระบบ A หน่วยระบบ A คือ หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้

2.1.1 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A

นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จากการศึกษาจากเอกสารและสัมภาษณ์ พร้อมทั้งทำการจัดเวทีชาวบ้าน พบว่า นโยบายของรัฐบาลต้องการให้กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นแหล่งเงินแก่ประชาชน ซึ่งให้ประชาชนในท้องถิ่นได้บริหารจัดการกองทุนด้วยตนเอง เพื่อเป็นการฝึกการเป็นผู้บริหารของประชาชนด้วย ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน เป็นลักษณะที่คลอบคลุมและง่ายต่อการปฏิบัติ ซึ่งจากการจัดเวทีชาวบ้าน พบว่า ชาวบ้านส่วนใหญ่มีความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาล ระเบียบและแนวทางปฏิบัติชาวบ้านยังไม่ค่อยเข้าใจเท่าใดนักเพราะระเบียบและแนวทางปฏิบัติมีค่อนข้างมากทำให้ชาวบ้านสับสน

การประชาสัมพันธ์ จากการสัมภาษณ์ชาวบ้านและผู้นำหมู่บ้าน พบว่า ข่าวสารของกองทุนหมู่บ้านจะเป็นลักษณะการประชุมชี้แจงข่าวสารตามวาระการประชุมต่าง ๆ ของหมู่บ้าน และอำเภอ โดยพัฒนากรและผู้นำของหมู่บ้าน ซึ่งจะเป็นข่าวสารเกี่ยวกับการจัดตั้งกองทุน การรับสมาชิก และเงื่อนไขต่าง ๆ ในการจัดตั้งกองทุน

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านโนนกราด ปัจจุบันคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเหลือ 9 คน ซึ่งมีคุณสมบัติตามที่ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ การเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน โดยการเสนอชื่อ และให้สมาชิกยกมือออกเสียง การพ้นจากตำแหน่งของ

คณะกรรมการ เมื่อ ตาย ลาออก เป็นบุคคลล้มละลาย คณะรัฐมนตรีมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก โดยจะดำรงตำแหน่งคราวละสองปี

การเตรียมความพร้อมและการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง จากการสัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ผู้นำชุมชน พบว่า มีการอบรมให้ความรู้แก่คณะกรรมการจากพัฒนาการอำเภออยู่เสมอ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักการ วัตถุประสงค์ และวิธีการในการดำเนินงานของกองทุน

เงินกองทุน 1 ล้านบาท ของหมู่บ้านโนนกราด ได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2545 โดยเมื่อได้รับโอนแล้วจะเก็บรักษาไว้ที่ธนาคาร บัญชีกองทุนหมู่บ้าน รอกการปล่อยกู้แก่สมาชิก ซึ่งมีเลขที่บัญชี คือ 06 - 4307 - 20 - 064436 - 2

เงินทุนสะสมอื่น ๆ ของกองทุนหมู่บ้านโนนกราด เป็นเงินสัจจะของสมาชิก และหุ้น ซึ่งจะเก็บไว้ในบัญชีเงินสัจจะของหมู่บ้านโนนกราด โดยที่เหรียญจะรับหน้าที่รับฝากเงินจากสมาชิกทุกวันที่ 10 และนำมาฝากไว้ที่ธนาคารออมสิน ซึ่งขณะนี้มียังจำนวนเงิน 41,607.49 บาท ฝากไว้บัญชีออมทรัพย์สัจจะหมู่บ้าน เลขที่บัญชี 06 - 4307 - 20 - 064437 - 1

บัณฑิตกองทุนหมู่บ้าน นางสาวมาลา ถาจอหอ ปริญญาตรีศิลปศาสตรบัณฑิต อายุ 24 ปี เพศหญิง 105/2 หมู่ 2 ต.หนองหญ้าขาว อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา 30140 ทำหน้าที่ ศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและการประเมินโครงการ และทำการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านโนนกราด

2.1.2 ผลการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบ A (ระดับท้องถิ่น)

การจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน จากการสัมภาษณ์ พบว่า คณะกรรมการร่วมกันจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งเป็นไปตามกฎระเบียบของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จึงไม่พบปัญหาอุปสรรคใดในการจัดทำ

การจัดทำเอกสารขอขึ้นทะเบียน จัดทำโดยผู้ใหญ่บ้านและคณะกรรมการกองทุนร่วมกันให้ความร่วมมือกันจัดทำเอกสารคำขอขึ้นทะเบียนกองทุน โดยมีพัฒนาการคอยช่วยเหลือแนะนำ จึงทำให้การจัดทำเอกสารไม่มีปัญหาและอุปสรรคใด

ระบบบัญชีกองทุน บัญชีกองทุนหมู่บ้านโนนกราด มีการจัดทำบัญชีทั้งหมด 9 เล่ม คือ สมุดบัญชีรายรับกองทุน 1 ล้านบาท สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน 1 ล้านบาท สมุดบัญชีรายรับเงินออม สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุนเงินออม ทะเบียนคุมคำขอกู้ ทะเบียนคุมลูกหนี้รายตัว ทะเบียนคุมเงินสัจจะ/เงินรับฝาก/เงินค่าหุ้นรายตัว ทะเบียนคุมสินทรัพย์ รายงานรายได้ค่าใช้จ่ายกองทุน 1 ล้านบาท

และกองทุนเงินออม ผู้ทำบัญชีกองทุน คือ เหมัญญิก นายอนุวัติ สายทอง ปัญหาในการจัดทำ คือ ผู้ทำยังไม่เข้าใจมากนัก แต่ก็พยายามศึกษาและทำความเข้าใจ ซึ่งในขณะนี้ยังไม่มีปัญหาใดมาก แต่จะเกิดปัญหาที่ต่อเมื่อครบกำหนดชำระเงินคืนกองทุนของสมาชิกผู้กู้

การรับสมัครสมาชิก ช่วงเวลาในการรับสมัครสมาชิกในระหว่างวันที่ 10 – 15 ของทุกเดือน เพื่อให้ชาวบ้านที่มีความสนใจในกองทุนเข้ามาสมัคร ค่าธรรมเนียมในการสมัคร 30 บาท คุณสมบัติของผู้สมัครให้เป็นไปตามระเบียบกองทุน ซึ่งไม่มีปัญหาในการรับสมัครสมาชิก

การหมดสมาชิกภาพ จากการศึกษาระเบียบกองทุน พบว่า การหมดสมาชิกภาพของสมาชิก เมื่อ ตาย ลาออกและได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ จงใจฝ่าฝืนระเบียบกองทุน วิกจริต ผู้กู้ยืมไปใช้นอกกรอบวัตถุประสงค์

ขั้นตอนการขอกู้ ของกองทุนหมู่บ้านโนนกราด คือ ให้สมาชิกจัดทำเอกสารโครงการ เพื่อยื่นกู้ต่อคณะกรรมการ เอกสารประกอบขอกู้ 1. เอกสารโครงการ 2. สัญญาค้ำประกัน ซึ่งไม่มีปัญหาอุปสรรคอะไร

การคัดเลือกผู้กู้ หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้กู้ คณะกรรมการจะพิจารณาโครงการของสมาชิกที่ยื่นกู้ว่ามีความเป็นไปได้ทางการตลาด และสมาชิกดำเนินการได้จริง และคุณสมบัติตามระเบียบกองทุนหมู่บ้าน

การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินกู้ ตามหน้าที่เอกสารคำขึ้นทะเบียน คือ มีคณะกรรมการที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการใช้จ่ายเงิน แต่จากวันปล่อยวันแรกจนถึงขณะนี้ คณะกรรมการผู้มีหน้าที่ยังไม่ได้ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของสมาชิกผู้กู้

การจัดสรรผลประโยชน์ จากการศึกษาจากเอกสารและการสัมภาษณ์คณะกรรมการ ได้มีการจัดสรรผลประโยชน์ ดังนี้

1. ปันผลให้สมาชิก 20%
2. เป็นทุนเพื่อสาธารณประโยชน์ 20%
3. ค่าตอบแทนจากคณะกรรมการ 20%
4. บริหารกลุ่ม 20%
5. เป็นเงินสมทบกองทุน 20%

2.1.3 การประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ A

จำนวนสมาชิกกองทุน จำนวนสมาชิกกองทุนหมู่บ้านโนนกราด 138 คน ณ วันเริ่มตั้งกองทุน แต่ปัจจุบันจำนวนสมาชิกเป็น 132 คน ลดลงจากเดิมเพราะสมาชิกที่ลาออกมากกว่าการปล่อยล่าช้าเกินไป ไม่ทันในการลงทุน คิดเป็นร้อยละ 13,06 ของประชากรทั้งหมู่บ้าน

จำนวนผู้ที่ได้เงินกู้ จำนวนผู้ที่ได้เงินกู้ทั้งหมด 91 คน ซึ่งแบ่งเป็น 2 งวด งวดแรก 55 คน เป็นเงิน 501,000 บาท และงวดที่ 2 จำนวน 36 คน เป็นเงิน 353,000 บาท ซึ่งแยกประเภทได้ดังนี้

อาชีพ	ปลูกพืช อ้อย, มันสำปะหลัง	จำนวน 80 ราย	เป็นเงิน 751,000 บาท
	เลี้ยงสัตว์ สุกร, ไก่	จำนวน 5 ราย	เป็นเงิน 37,000 บาท
	ค้าขาย ของชำ	จำนวน 1 ราย	เป็นเงิน 20,000 บาท
	ช่างซ่อม ซ่อมรถ	จำนวน 2 ราย	เป็นเงิน 20,000 บาท

กองทุนสะสม กองทุนสะสมหรือกองทุนเงินออมของหมู่บ้านโนนกรด ณ วันที่ 31 กรกฎาคม 2545 เป็นเงิน 41,607.49 บาท เงินกองทุนสะสมนี้ คณะกรรมการจะนำมาให้สมาชิกกู้หากมีความประสงค์ต้องการกู้และหากเงินกองทุนไม่เพียงพอ

ทัศนคติของชุมชนต่อกองทุน จากสัมภาษณ์ชาวบ้านทั้งเป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิก และคณะกรรมการ พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วยและมีความสนใจ และยินดีที่มีการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนแก่ชาวบ้าน แต่บางทัศนียะบอกว่าระยะเวลาการชำระเงินคืนสั้นไป

ความเข้มแข็งของชุมชน จากการสัมภาษณ์ชาวบ้าน พบว่า สมาชิกในหมู่บ้านมีความสามัคคีกันปานกลาง ครอบครัวอยู่ด้วยกันอย่างอบอุ่น มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหมู่เครือญาติ และผู้นำที่มีคุณธรรมนั้นมีระดับน้อย ซึ่งพอจะสรุปได้ว่า หมู่บ้านมีความเข้มแข็งในระดับปานกลาง แต่ในด้านผู้นำ ยังขาดผู้นำที่ดีและมีความเสียสละ และเป็นที่พักของชาวบ้าน

2.2 ผลการประเมินระดับรายบุคคล

หน่วยระบบ B คือ หน่วยระบบการดำเนินงานกิจการของผู้กู้แต่ละราย

2.2.1 ผลการประเมินบริบทเฉพาะตัวของหน่วยระบบ B พบว่า

อาชีพหลักของผู้กู้ จากการสัมภาษณ์สมาชิกผู้กู้เงิน พบว่า อาชีพหลักของผู้กู้มีดังนี้ คือ

1. ทำไร่, ทำนา 60 ครอบครัว
2. รับจ้างทั่วไป 30 ครอบครัว
3. รับราชการ 1 ครอบครัว

รายได้ของครอบครัว จากการสัมภาษณ์สมาชิกผู้กู้ พบว่า รายได้ของครอบครัว แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม

10,000 – 20,000	มี	25	ครอบครัว
20,001 – 30,000	มี	24	ครอบครัว
30,001 – 50,000	มี	24	ครอบครัว
50,001 – 100,000	มี	15	ครอบครัว
100,001 ขึ้นไป	มี	3	ครอบครัว

หนี้สินของครอบครัวก่อนการกู้เงินกองทุน จากการสัมภาษณ์ พบว่า หนี้สินของสมาชิกผู้กู้นั้นมีแหล่งเงินกู้ 2 แหล่งคือ ธกส. ซึ่งผู้กู้ที่เป็นหนี้จำนวนเงินทั้งสิ้น 2,921,000 บาท ซึ่งมีดอกเบี้ยร้อยละ 9 บาท/ปี เป็นหนี้นายทุนนอกระบบ 350,000 บาท ดอกเบี้ยร้อยละ 2 บาทต่อเดือน หรือ 24 บาทต่อปี

2.2.2 การประเมินปัจจัยนำเข้าระดับรายบุคคล

จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ กองทุนหมู่บ้านโนนกราด มีสมาชิกผู้กู้เงินทั้งหมด 91 คน จากสมาชิก 132 คน ซึ่งได้อนุมัติเงินกู้ทั้งหมด 2 ครั้ง คือ

ตารางที่ 12 แสดงจำนวนผู้กู้ที่ได้รับอนุมัติ

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	จำนวนผู้กู้ (ราย)	จำนวนเงิน (ราย)
1	8 กุมภาพันธ์ 2545	55	501,000
2	13 พฤษภาคม 2545	36	353,000
รวม		91	854,000

ตารางที่ 13 วัตถุประสงค์ของการกู้เงินตามโครงการ

อาชีพ	จำนวน	วัตถุประสงค์การกู้เงินตามโครงการ
การเกษตร ทำไร่	80	ลดต้นทุนการผลิต
การเกษตร เลี้ยงสัตว์	5	ปลูกโรงเรือน, ซื้อสัตว์และอาหาร
ค้าขาย	2	ลดต้นทุนการผลิต
บริการ	2	ปรับปรุงโรงเรือน, ซื้อเครื่องมือ, พัฒนาอาชีพ

สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์และวัตถุดิบในการประกอบอาชีพ สมาชิกผู้กู้มีสถานที่ในการประกอบอาชีพส่วนใหญ่เป็นของตนเอง รวมถึงวัสดุอุปกรณ์ที่ซื้อมาเป็นของตนเองเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพเพราะต้องใช้เป็นประจำ

ความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพ สมาชิกผู้ส่วนใหญ่ใช้ประสบการณ์ที่มีอยู่แล้วในการประกอบอาชีพ ซึ่ง สามารถนำมาร่วมกับการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อให้การทำงานนั้นมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว เช่น การใช้อุปกรณ์ในการขุดมันที่เรียกว่า แมคโคร เป็นต้น

จำนวนแรงงาน แรงงานที่สมาชิกผู้ใช้ในการทำงาน จะใช้แรงงานจากครอบครัวและการจ้างงานจากเพื่อนบ้าน และคนในหมู่บ้าน

2.2.3 การประเมินกระบวนการ

การใช้เงินกู้ สมาชิกผู้กู้เงินจากกองทุนนำเงินไปลงทุนตามกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการ ซึ่งการใช้จ่าย ผู้กู้ไม่ได้ทำบัญชีการรับจ่าย เป็นลักษณะการจ่ายลงทุนแบบครั้งเดียว และมีรายละเอียดมาก สมาชิกจึงคิดว่าเป็นเรื่องยุ่งยาก

การหาความรู้เพิ่มเติม สมาชิกผู้กู้เงินจะหาความรู้เพิ่มเติมเสมอเมื่อมีโครงการดูงานทางวิชาการทางการเกษตร การสาธิตงานเกษตร และการอบรมให้ความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับอาชีพของสมาชิก ที่ทางส่วนราชการจะเป็นผู้ที่นำข่าวสารมาแนะนำ

การหาตลาด ตลาดสำหรับขายผลผลิตทางการเกษตรส่วนใหญ่ ถ้าสมาชิกเป็นหนี้ นายทุนก็จะขายให้กับนายทุน แต่ถ้าไม่เป็นหนี้ก็จะจ้างรถไปขายถึงโรงงาน ซึ่งไม่มีหน่วยงานใดเข้ามาช่วยเหลือในการหาตลาด สมาชิกต้องค้นคว้าเองไม่มีการประกันราคา และการรับส่งสินค้าจากพ่อค้าทำให้ผู้กู้ต้องประสบปัญหาการกดราคาจากพ่อค้าคนกลางเป็นอย่างมาก ทำให้ชาวบ้านคิดหาวิธีการในการแก้ปัญหา เช่น การรวมกลุ่มกันขายอ้อยโดยขอเปิดโควต้าอ้อยจาก โรงงานน้ำตาล ซึ่งก็ช่วยได้มากเพราะถ้ามีโควต้าก็สามารถขายอ้อยได้ในราคาที่ดี และได้รับการประกันราคา

2.2.4 การประเมินผลผลิตรายบุคคล

ผลโดยตรง พบว่า ผู้กู้ได้ใช้เงินตามวัตถุประสงค์ คือ รายได้ที่ได้จากการประกอบกิจการ และได้นำรายได้ดังกล่าวส่งคืนกองทุนได้ตามกำหนดเวลา และเลี้ยงดูครอบครัว

ผลโดยอ้อม พบว่า ผู้กู้มีรายได้จากการประกอบกิจการ ทำให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีอาชีพที่มั่นคง และยังได้ใช้ประสบการณ์ของตนพัฒนาอาชีพ

3. ผลการประเมินผลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้

- การปลูกมันสำปะหลัง ปัจจัยนำเข้าที่ดีได้แก่ พันธุ์มัน กระบวนการที่ดีได้แก่ การบำรุงดูแลรักษา ทั้งการใส่ปุ๋ย และการกำจัดวัชพืช รวมทั้งการพรวนดิน

ผลผลิตที่ดีด้านคุณภาพและปริมาณที่พอเหมาะได้แก่ หัวมันมีขนาดใหญ่ น้ำหนักดี ปริมาณแป้งมาก

- อาชีพเลี้ยงหมู ปัจจัยนำเข้าที่ดีได้แก่ การเลี้ยงดู รักษา อาหาร กระบวนการที่ดีได้แก่ การดูแล การให้อาหาร การทำความสะอาดคอก การหาคาถดถ่วงหมู การคำนวณระยะยาวของการเลี้ยงดู

ผลผลิตที่ดีด้านคุณภาพและปริมาณที่พอเหมาะได้แก่ การเลี้ยงหมูให้อ้วนท้วนสมบูรณ์แข็งแรง ทำให้ได้น้ำหนัก

- อาชีพทำไร่อ้อย ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ การเลือกพันธุ์อ้อย กระบวนการที่ดี ได้แก่ การบำรุงรักษา การใส่ปุ๋ย และการจัดการวัชพืช นอกจากนี้แล้วยังมีปัจจัยสภาพอากาศของธรรมชาติ อาทิ เช่น ปริมาณฝนตกมากน้อยเพียงพอหรือเปล่า

ผลผลิตที่ดีด้านคุณภาพและปริมาณที่พอเหมาะ ได้แก่ ความยาวของต้นอ้อยและความหวานของน้ำอ้อย จะทำให้น้ำหนักและราคาดี

- การปลูกผักชี ปัจจัยนำเข้าที่ดีได้แก่ เมล็ดพันธุ์ผักชี, ปุ๋ย, น้ำ กระบวนการที่ดี ได้แก่ การดูแลรักษา รดน้ำพรวนดิน หมั่นกำจัดวัชพืช และดูแลไม่ให้มีศัตรูพืช

ผลผลิตที่ดีด้านคุณภาพและปริมาณที่พอเหมาะ ได้แก่ ผักชีมีลำต้นที่แข็งแรง อวบ ใบมีสีเขียวเข้ม และได้น้ำหนักดี

- อาชีพซ่อมรถ ปัจจัยนำเข้าที่ดีได้แก่ ฝีมือและวิชาความรู้ของช่างซ่อม กระบวนการที่ดีได้แก่ การบริการที่ดี และตรงเวลา รวมถึงอรรถาศัยของช่าง

ผลผลิตที่ดีด้านคุณภาพและปริมาณที่พอเหมาะได้แก่ ปริมาณรถที่เข้ามาซ่อมในอู่

4. ผลอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นจากโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

1. ผลที่เกิดจกกระบวนการดำเนินการช่วยเหลือ สนับสนุนการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านจากภาครัฐ พบว่า หากหมู่บ้านใดที่ไม่สามารถจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน หรือมีปัญหาในการจัดตั้งกองทุนทางผู้นำหมู่บ้านต้องติดต่อขอความช่วยเหลือ จากทางอำเภอหรือพัฒนากรอำเภอเพื่อหาแนวทางแก้ไข ซึ่งถ้ามีการติดต่อขอความช่วยเหลือหรือแจ้งปัญหาที่ไม่สามารถจัดตั้งกองทุนได้ทางพัฒนากรอำเภอจะช่วยเหลือจนสามารถจัดตั้งกองทุนได้

2. ผลที่เกิดจาก กระบวนการเรียนรู้การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน พบว่า จากการที่เข้าร่วมสังเกตการประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์เพื่อการเรียนรู้ คณะกรรมการส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการบริหารกองทุน มีการติดตามเรื่องที่สัมมนาตลอดเวลา ซึ่งแสดงถึงความเข้าใจและเอาใจจริงเอาใจกับการบริหารและเป็นผลดีอย่างยิ่งที่ภาครัฐ ได้มีการประชุมสัมมนาเกี่ยวกับกองทุน เพื่อให้คำแนะนำแก่คณะกรรมการกองทุนทำให้เกิดการบริหารและจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ผลที่เกิดจากโครงการของสมาชิกว่าทำให้หนี้สินลดลงหรือไม่ จากการบริการและการเปลี่ยนแปลงข้อมูลบริบทชุมชน พบว่า หนี้สินของสมาชิกมีทั้งเพิ่มขึ้นและส่วนใหญ่ โดยภาพรวมแล้วเพิ่มขึ้นเพราะสมาชิคนำเงินทุนไปทำโครงการไม่ทันตามฤดูกาล ซึ่งทำให้ต้องขอกู้ยืมเงินจากนายทุนก่อนและนำผลผลิตที่ได้ขายให้นายทุนซึ่งให้ราคาต่ำกว่าการนำไปขายเอง และยังคงเสียดอกเบี้ยร้อยละ 2 บาท ต่อเดือน ให้กับนายทุนซึ่งย่อมเป็นการเพิ่มหนี้สินแก่สมาชิก

5. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์

การบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติทั้ง 5 ข้อ พบว่า

การเกิดกองทุน พบว่า หมู่บ้าน โนนกราด เดิมมีกองทุนอยู่แล้ว 5 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มฅาปณกิจหมู่บ้าน	มีสมาชิก 210 คน	จำนวนเงิน 10,000 บาท
2. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต 1	มีสมาชิก 301 คน	จำนวนเงิน 43,850 บาท
3. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต 2	มีสมาชิก 453 คน	จำนวนเงิน 80,750 บาท
4. กลุ่มปลูกข้าวหอมมะลิ	มีสมาชิก 18 คน	จำนวนเงิน 50,000 บาท
5. กองทุน 1 ล้านบาท	สมาชิก 132 คน	จำนวนเงิน 1,000,000 บาท

กองทุน 1 ล้านบาทไม่สามารถรวมกับกองทุนหนึ่งกองทุนใดได้ เพราะเดิมมีกองทุนอยู่ 4 กองทุน ซึ่งทำให้ชาวบ้านโนนกราดเข้าใจในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาทเป็นอย่างดี กระทบกับส่วนราชการคือ พัฒนาการชุมชนได้ให้คำแนะนำและชี้แจงนโยบายกองทุนให้แก่ชาวบ้าน ได้มีความเข้าใจมากยิ่งขึ้นด้วย ซึ่งทัศนคติของชาวบ้านต่อกองทุนเป็นไปในทางเดียวกันคือ ต้องการให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนของประชาชน มีเพียงบางส่วนเท่านั้นที่คิดว่าระยะเวลาของการชำระเงินกองทุนสั้นเกินไปซึ่งจะเป็นการเพิ่มภาระให้แก่ประชาชน แต่ถึงอย่างไรผู้ที่สนับสนุนการจัดตั้งกองทุนก็เป็นเสียงข้างมากคิดเป็นร้อยละ 70 ของประชากรทั้งหมด ซึ่งขณะนี้กองทุนมีสมาชิก 132 คนซึ่งลดจากเดิม 7 คน สาเหตุที่สมาชิกลาออกเพราะคิดว่าการปล่อยกู้ถ้าช้าและไม่อยากจ่ายเงินสัจจะเดือนละ 30 บาททุกเดือน แต่แนวโน้มว่าจะมีผู้สมัครรายใหม่เพิ่มขึ้นอีกประมาณร้อยละ 3 ของประชากรทั้งหมู่บ้าน ยอดเงินในปัจจุบันของกองทุน 1 ล้านบาท เป็นเงิน 148,915.21 บาท ปล่อยกู้ 845,000 บาท กองทุนสะสมเงินออม 41,607.49 บาท

ระบบบริหารกองทุน พบว่า กองทุนหมู่บ้าน โนนกราดมีคณะกรรมการกองทุนจำนวน 9 คน ได้แก่ นายไสว กล้าสูงเนิน, นายชัชเวศน์ เหมมหาญ, นายอนุวัติ สายทอง, นายสมพาน ไฟเขียว, นางสนอง อินทรี, นางสมนึก สุขเจริญ, นางรัชณี คะเวรัมย์, นางทองขาว ดังเลิศ มีการคัดเลือกโดยการเสนอชื่อแล้วให้สมาชิกยกมือสนับสนุน และเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามระเบียบของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน โนนกราด คณะกรรมการเป็นผู้ร่วมกันจัดตั้ง

การดำเนินงานของคณะกรรมการเริ่มตั้งแต่การรับสมัครสมาชิก การจัดทำบัญชี การรับฝากเงิน การปล่อยกู้ของคณะกรรมการจะพิจารณาคุณสมบัติของผู้กู้ตามระเบียบกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งในขณะนี้ มีจำนวนผู้ได้รับเงินกู้ จำนวน 91 คน การจัดสรรผลประโยชน์ของกองทุน คือ

1. ปันผลสมาชิก	20%
2. สมทบกองทุน	20%
3. เป็นทุนเพื่อสาธารณประโยชน์	20%
4. ค่าตอบแทนจากคณะกรรมการ	20%
5. บริหารกลุ่ม	20%

การเรียนรู้เพื่อการพึ่งพาตนเอง พบว่า ชาวบ้านหมู่บ้านโนนกรดยังไม่เข้าใจในเรื่องการทำเศรษฐกิจพอเพียงมากนัก จึงไม่มีการนำหลักเศรษฐกิจแบบพอเพียงมาใช้ ในด้านภูมิปัญญาชาวบ้านนั้นหมู่บ้านโนนกรดสามารถทำไม้กวาดเพื่อขายภายในหมู่บ้านและภายนอกหมู่บ้าน ซึ่งทำให้ครอบครัวมีรายได้สามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัว

การสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ พบว่า เจ้าหน้าที่ทางราชการ เช่น พัฒนาการอำเภอจะชี้แจงให้ประชาชนในหมู่บ้านได้เข้าใจในบทบาทของกองทุน พร้อมทั้งประโยชน์ที่ประชาชนจะได้จากกองทุนเพื่อให้ประชาชนสนับสนุนและทำตามระเบียบกองทุนจะได้พัฒนามีเงินออมมากขึ้น และเข้มแข็งขึ้น ซึ่งทุกคนก็เข้าใจและพร้อมจะปฏิบัติตาม แต่ผู้กู้แต่ละคนก็ยังคงพึ่งนายทุนที่คิดดอกเบี้ยแพงเพราะเงินกู้จากกองทุนไม่เพียงพอต่อการลงทุน อีกทั้งผู้กู้บางรายยังเป็นหนี้สินนายทุนมาก่อนที่จะกู้เงินกองทุน

การมีศักยภาพและความเข้มแข็ง พบว่า ชาวบ้านโนนกรดมีความเข้มแข็งอยู่ในระดับปานกลาง คือ ชาวบ้านจะช่วยเหลือกันและกัน มีความสามัคคีในบางเรื่อง มีการอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัว มีอาชีพสามารถเลี้ยงครอบครัวได้อย่างพอเพียง

ปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุวัตถุประสงค์

ปัจจัยด้านบวก พบว่า

1. การเกิดกองทุน การที่หมู่บ้านโนนกรด มีกองทุนอยู่แล้วทำให้การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านทำได้ง่าย และชาวบ้านให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี
2. ระบบบริหารงานกองทุน เนื่องจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านโนนกรดมีประสบการณ์ด้านการบริหารกองทุน และมีตัวอย่างของการบริหารกองทุนในหมู่บ้าน จึงทำให้การบริหารกองทุนหมู่บ้านเป็นไปอย่างมีระบบ สมาชิกเข้าใจในระบบบริหารเป็นอย่างดี

3. ศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชน เนื่องจากชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ และมีที่ดินเป็นของตนเอง ด้านศักยภาพของเศรษฐกิจของหมู่บ้านโนนกราดจึงค่อนข้างดี และชาวบ้านมีความสามัคคี มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ครอบครัวยู่กันแบบอบอุ่น

ปัจจัยด้านลบ

1. การเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเองในหมู่บ้านโนนกราดระบบเศรษฐกิจพอเพียง ชาวบ้านยังไม่เข้าใจมากนัก จึงยังไม่มีใครนำหลักการมาใช้
2. การสร้างภูมิคุ้มกันทางด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในระดับบุคคลชาวบ้านส่วนใหญ่ยังต้องกู้ยืมเงินเพราะกองทุนมีเงินไม่เพียงพอต่อความต้องการของชาวบ้าน

ความเข้มแข็งของชุมชน

ความเข้มแข็งของชุมชนตามที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด พบว่า ประชาชนหรือสมาชิกในชุมชนมีความสามัคคี มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีอาชีพที่สามารถเลี้ยง ครอบครัวยุได้ ผู้นำมีความรับผิดชอบ มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม มีความซื่อสัตย์ มีคุณธรรม สมาชิกในชุมชน สามารถใช้ภูมิปัญญาและศักยภาพสำหรับก้าวเข้าสู่เศรษฐกิจใหม่ ซึ่งเป็นเศรษฐกิจ ที่ใช้ความรู้เป็นฐานของการหารายได้อีกด้วย ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

1. สมาชิกในชุมชนมีอาชีพเลี้ยงครอบครัวได้
2. สมาชิกในชุมชนมีความสามัคคี
3. ในชุมชนเกิดการรวมตัวตั้งกลุ่มองค์กรประชาชน
4. ในชุมชนมีการประชุมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกเป็นประจำ
5. สมาชิกในชุมชนมีความซื่อสัตย์
6. ชุมชนมีการยกย่องคนที่ทำความดี
7. ชุมชนมีการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส เช่น คนพิการ ชรา เด็ก
8. สมาชิกในชุมชนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
9. สมาชิกในชุมชนมีโอกาสหาความรู้
10. ครอบครัวยุในชุมชนมีความอบอุ่น รักใคร่ ปรองดอง

ความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนในท้องถิ่น พบว่า ต้องเริ่มที่ ครอบครัวยุอบอุ่น อยู่กันพร้อมหน้า มีอาชีพมีรายได้ที่สามารถนำมาเลี้ยงครอบครัว มีการช่วยเหลือซึ่ง กันและกันของคนในชุมชน มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ลดภาระหนี้สินของตนเอง

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการติดตามผลการประเมินโครงการของกองทุนหมู่บ้าน โนนกราด สรุปได้ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

- 1.1 เพื่อทราบว่าการะบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติบรรลุเป้าหมายเพียงใด
- 1.2 เพื่อทราบถึงสิ่งที่ทำให้กองทุนประสบความสำเร็จ และสิ่งที่ทำให้กองทุนประสบความล้มเหลว
- 1.3 เพื่อให้ได้ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย

2. วิธีดำเนินการ

- 2.1 ศึกษาให้เข้าใจถึงเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง
- 2.2 ศึกษาสภาพการดำเนินงานของหมู่บ้าน
- 2.3 ใช้ชีพชีพอิมเดลวิเคราะห์กองทุนหมู่บ้าน และกำหนดตัวชี้วัดตลอดจนตัวแปรที่ทำการเก็บข้อมูล
- 2.4 เก็บรวบรวมข้อมูล โดยอาศัยข้อมูลจากแบบ บร. และจากการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม
- 2.5 ประมวลผลสังเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวม

3. ผลการดำเนินงาน

1. ผลการดำเนินงานของระดับท้องถิ่น คือหน่วยระบบบริหารจัดการและการส่งเสริมผู้กู่ นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจากการสัมภาษณ์พบว่า ชาวบ้านส่วนใหญ่มีความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย แต่ระเบียบและแนวทางปฏิบัติไม่ค่อยเข้าใจ เพราะค่อนข้างมาก การประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับกองทุนเป็นลักษณะการชี้แจงในการประชุมต่าง ๆ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีการคัดเลือกโดยการเสนอชื่อ และยกมือให้คะแนนจากสมาชิก เมื่อได้คณะกรรมการมาแล้วก็จะมีการอบรมและให้ความรู้จากพัฒนากรและส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง หมู่บ้าน โนนกราดได้รับเงิน โอนเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2544 โดยจะฝากไว้ที่ธนาคาร

ออมสิน เลขที่บัญชี 06 – 4307 – 20 – 064436 – 2 เงินสะสมอื่น ๆ ได้แก่ เงินฝากสัจจะของสมาชิก และเงินหุ้น มีจำนวนเงิน 41,607.49 บาท ฝากไว้ที่ธนาคารออมสินเช่นเดียวกัน

การจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน พบว่า คณะกรรมการร่วมกันจัดทำระเบียบกองทุน บ้านโนนกราด โดยยึดแนวทางของระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติเป็นสำคัญ การจัดทำเอกสารขอขึ้นทะเบียนกองทุนหมู่บ้านจัดทำโดยผู้ใหญ่บ้านและคณะกรรมการกองทุน ระบบบัญชีของกองทุนทั้งหมดมี 9 เล่ม ซึ่งปัญหาของการทำบัญชี คือ ผู้ที่ทำหรือเหรียญยังไม่เข้าใจในการลงบัญชี แต่ละเล่มเท่าใดนัก การรับสมัครสมาชิกจะเปิดรับสมัครสมาชิกทุกวันที่ 10 – 15 ของทุกเดือน เพื่อให้ชาวบ้านผู้ที่มีความสนใจเข้าสมัคร ขั้นตอนการขอกู้ ให้สมาชิกกองทุนยื่นความประสงค์พร้อมกับทำสัญญาค้ำประกัน ซึ่งไม่มีปัญหาในการจัดทำ การคัดเลือกผู้กู้ คณะกรรมการจะพิจารณาโครงการของผู้กู้ที่มีความเป็นไปได้ และสามารถปฏิบัติได้จริง การจัดสรรผลประโยชน์ คือ จะแบ่งเป็น 5 หัวข้อ หัวข้อละ 20% คือ ปันผลสมาชิก เป็นทุนสมทบกองทุน ค่าตอบแทนคณะกรรมการ บริหารกลุ่ม เป็นทุนเพื่อสาธารณประโยชน์

จำนวนสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน โนนกราด 132 คน จำนวนผู้กู้ทั้งหมด 91 คน

การเกษตร	ปลูกพืช	80 ราย
	เลี้ยงสัตว์	5 ราย
ค้าขาย	ของชำ	2 ราย
บริการ	ช่างซ่อม	2 ราย

ทัศนคติของชุมชนต่อกองทุน พบว่า ชาวบ้านส่วนใหญ่เห็นด้วยและให้ความสนใจต่อการจัดตั้งกองทุนเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนแก่ชาวบ้าน แต่บางทัศนคติบอกว่าระยะเวลาของการชำระหนี้สั้นเกินไป

ด้านความเข้มแข็งของชุมชน พบว่า สมาชิกในหมู่บ้านมีความสามัคคีกัน ในปานกลาง มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และยังขาดผู้นำที่ดีและมีความเสียสละ

2. ผลการดำเนินงานของระดับรายบุคคล คือ การดำเนินกิจการของผู้กู้แต่ละราย

อาชีพหลักของผู้กู้ส่วนใหญ่ทำการเกษตร เช่น ทำไร่, ทำนา รายได้ของครอบครัวเฉลี่ย 10,000 – 50,000 บาท หนี้สินของครอบครัวเป็นหนี้ของ ธกส. จำนวนเงินทั้งหมด 2,921,000 บาท ดอกเบี้ยร้อยละ 9 บาทต่อปี เป็นหนี้รายทุนนอกระบบ 350,000 บาท ดอกเบี้ยร้อยละ 2 บาทต่อเดือน

จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ จำนวนทั้งสิ้น 854,000 บาท วัตถุประสงค์ของการกู้เงินตามโครงการ เพื่อลดต้นทุนการผลิต ปลูกโรงเรือน ซื้อสัตว์และอาหาร พัฒนาอาชีพ สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ส่วนใหญ่สมาชิกผู้กู้จะมีเป็นของตนเอง เช่น ที่ดิน ความรู้ความสามารถในการประกอบ

อาชีพ สมาชิกทุกคนจะมีอยู่แล้วซึ่งสามารถนำมาพัฒนาอาชีพให้มีประสิทธิภาพ จำนวนแรงงานผู้กู้ จะใช้แรงงานจากครอบครัวและเพื่อนบ้าน

การใช้เงินกู้ สมาชิกผู้กู้นำเงินกู้อะไรไปลงทุนทำกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่ ยื่นกู้ การหาความรู้เพิ่มเติมทุกคนจะหาความรู้เพิ่มเติมจากการอบรมความรู้ต่าง ๆ การหาตลาดส่วนใหญ่จะหาตลาดกันเองไม่มีหน่วยงานของรัฐมาช่วยในการหาตลาด ทำให้ถูกตรวจราคาจากพ่อค้า คนกลาง

ผลโดยตรงของผู้กู้ คือ การที่ผู้กู้ประกอบอาชีพแล้วเกิดรายได้ นำมาเลี้ยงครอบครัว และชำระค่างาน

ผลโดยอ้อมของผู้กู้ คือ ผู้กู้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีอาชีพมั่นคง

3. ผลการดำเนินงานด้านเทคนิควิธีการทำงาน

ผลการดำเนินงานจากการทำการเกษตร ปลูกอ้อย มันสำปะหลัง ผักชี

- ออชีพปลูกอ้อย ผลการดำเนินงานขณะนี้ทั้งผู้กู้ที่ประสบผลสำเร็จ และล้มเหลว เพราะ ภัยธรรมชาติ คือ ฝนแล้งทำให้อ้อยแห้งตายไปมาก
- ปลูกมันสำปะหลัง ผลการดำเนินงาน ได้ผลดี เพราะราคามันสำปะหลังดี และมัน สำปะหลังก็ได้ผลผลิตดี คือ ได้ 5 ตันต่อ 1 ไร่
- ปลูกผักชี ผลการดำเนินการ ได้ผลดีพอสมควรเพราะผักชีไม่เป็นโรคดูแลง่าย และราคา ไม่ค่อยยติ คือ กิโลกรัมละ 7 – 10 บาท แต่ก็ยังได้กำไร

ผลการดำเนินงานจากการเลี้ยงสัตว์

- เลี้ยงสุกร ผลการดำเนินงานถือว่าได้ผลผลิตดีมาก เพราะระยะเวลาเลี้ยงเพียง 2 – 3 เดือน ก็ขายได้และรายได้ราคาดี ตอนนี้ผู้เลี้ยงเลี้ยงได้ประมาณ 3 ชุด ชุดละ 3 ตัว คิดเป็นเงิน 12,000 บาท

ผลการดำเนินงานจากการทำอู่ซ่อมรถ

- อู่ซ่อมรถ ได้รายได้ดีพอสมควรเพราะการซ่อมทำได้ดีและมีการบริการที่ดี จึงมีผู้มาใช้ บริการมาก

อภิปรายผล

1. การบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านโนนกรด

วัตถุประสงค์ข้อ 1 การเกิดกองทุน กองทุนหมู่บ้านโนนกรด เกิดจากความร่วมมือของคนในหมู่บ้าน ซึ่งจะทำให้กองทุนหมู่บ้านโนนกรดเกิดการพัฒนาระดับท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ข้อ 2 ระบบบริหารกองทุน กองทุนหมู่บ้านโนนกรด ซึ่งมีคณะกรรมการที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบ มีการแบ่งหน้าที่กันอย่างชัดเจน

วัตถุประสงค์ข้อ 3 การเรียนรู้เพื่อการพึ่งพาตนเอง กองทุนหมู่บ้านโนนกรด ทำกิจกรรมแบบตัวใครตัวมัน ไม่ได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นกันมากนัก

วัตถุประสงค์ข้อ 4 การสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคม กองทุนหมู่บ้านโนนกรดทุกคนเข้าใจนโยบายและหลักการของกองทุน และชาวบ้านบางส่วนมีกิจกรรมรวมกลุ่ม เช่น การรวมกลุ่มของข้าวมะลิ ซึ่งจะมีการพัฒนาเป็นโรงสีชุมชน เพื่อผลิตข้าวหอมมะลิบรรจุถุงขาย

วัตถุประสงค์ข้อ 5 การมีศักยภาพและความเข้มแข็ง พบว่า ชาวบ้านโนนกรดมีการช่วยเหลือซึ่งกัน มีความสามัคคี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันพอสมควร

2. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลด้านบวกและด้านลบ

ด้านบวก

1. จากที่หมู่บ้านโนนกรดมีการรวมกลุ่มกองทุนอยู่แล้วหลายกลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มก็มีผลของการทำงานที่ดี ดังนั้น ชาวบ้านจึงร่วมกันสนับสนุนการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน

2. เนื่องจากบ้านโนนกรดมีประสบการณ์ด้านการบริหารกองทุน จึงทำให้การบริหารกองทุนหมู่บ้านประสบความสำเร็จ

ด้านลบ

1. หมู่บ้านโนนกรดขาดผู้นำที่ดีและเสียสละ จึงทำให้การประสานงานระหว่างหมู่บ้านกับทางราชการเกิดความล่าช้า ชาวบ้านไม่ได้รับรู้ข่าวสารจากทางราชการ เกิดความขัดแย้งกันเองในหมู่บ้าน เพราะไม่มีใครเป็นเสาหลัก

2. คนในหมู่บ้านโนนกรดเป็นลูกหนี้ของธนาคารและนายทุน เป็นจำนวนมากและอัตราดอกเบี้ยค่อนข้างสูง ทำให้ชาวบ้านต้องหาเงินเพื่อจะไปชำระหนี้เหล่านั้น ซึ่งทำให้เงินไม่พอที่จะส่งคืนกองทุนทำให้กองทุนหมู่บ้านล้มละลายได้

3. ตัวชี้วัดความเข้มแข็งในทัศนะของประชาชนพื้นที่เป้าหมาย

- 1) การมีรายได้เลี้ยงตัวเองและครอบครัว
- 2) การอยู่ร่วมกันแบบสันติ

4. ผลโดยตรงและผลกระทบต่าง ๆ คือ

ผลโดยตรง สมาชิกผู้กู้เงินจากกองทุนไปดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งสร้างรายได้ ทำให้มีเงินส่งคืนกองทุนและยังเหลือไว้ใช้และเก็บมาทำให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

ผลกระทบโดยตรง ทำให้สมาชิกผู้กู้เงินสามารถนำเงินจากผลการดำเนินกิจการจากเงินกู้ไปขยายกิจการของตนเองให้เติบโตขึ้น และสามารถสร้างฐานะทางเศรษฐกิจให้ดีขึ้น

ผลกระทบโดยอ้อม สมาชิกผู้กู้ได้ใช้ประสบการณ์ของตนเองในการบริหารเงินและงานของตนเองให้มีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

2.1 ข้อเสนอแนะการปรับปรุง แก้ไขระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

- ระเบียบมีค่อนข้างมาก ควรจะย่อให้น้อยลงเพราะชาวบ้านจะได้เข้าใจได้ง่ายขึ้น

2.2 ข้อเสนอแนะการจัดการบริหารกองทุน

- คณะกรรมการควรชี้แจงระเบียบของกองทุนหมู่บ้านให้กับสมาชิกได้เข้าใจ
- ควรมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจน และทำงานอย่างจริงจัง

2.3 ข้อเสนอแนะนำเงินกู้ไปพัฒนากิจกรรมอาชีพสมาชิกกองทุน

- สมาชิกควรศึกษาความเป็นไปได้ของอาชีพที่ทำว่าจะขายได้ในราคาที่ดีหรือไม่ ความต้องการของตลาดมีมากน้อยเพียงใด

- สมาชิกควรศึกษาหาความรู้ เพื่อพัฒนา กิจการของตนเองอย่างสม่ำเสมอ
- สมาชิกผู้กู้ควรจะแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นกับผู้อื่นบ้าง เพื่อจะได้มีแนวทางใหม่ ๆ ในการดำเนินงาน

2.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการค้นคว้าวิจัยต่อหรือเพิ่มเติม

- หมู่บ้านและชุมชนมีการพัฒนาที่ดีขึ้นจริงหรือไม่
- สมาชิกผู้กู้หลังจากที่ได้เงินกู้ไปแล้วนำไปทำกิจการมีรายได้ นำมาชำระกองทุนครบหรือไม่
- มีการทุจริตของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองหรือไม่

บรรณานุกรม

ชุดวิชาการวิจัยชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 1 : บริษัท เอส อาร์ พรินติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด.

ประชาชาติวิเคราะห์ (วันจันทร์ที่ 5 – วันพุธที่ 7 สิงหาคม 2545) “ตลาดเงิน – ทุน” ประชาชาติธุรกิจ
หน้า 16.

ประชาชาติวิเคราะห์ (วันจันทร์ที่ 5 – วันพุธที่ 7 สิงหาคม 2545) “ตลาดเงิน – ทุน” ประชาชาติ
วิเคราะห์เชิงลึก เงินเพื่อ ดิคลบหรือไม่. หอการค้า หน้า 2.

แบบติดตามสังเกตการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.

บทบรรณาธิการ (ประจำเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2545) “พ้นวิกฤตแล้วหรือยัง” หอการค้า หน้า 2.

ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุน
หมู่บ้านและชุมชนเมือง พ.ศ.2545.

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ
พ.ศ.2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (บรรณาธิการ). “รวมบทความทางการประเมิน โครงการ” พิมพ์ครั้งที่ 6 สำนัก
พิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544 หน้า 221 – 234.